Sommerferie. Fortællinger for børn

Forord till den elektroniske udgave

Dette verk av **Dikken Zwilgmeyer** (1853-1913) med pseudonym **Inger Johanne** er digitalisert i mars 2012 av Nasjonalbiblioteket i Oslo og tilpasset for Projekt Runeberg i februar 2015 av Ralph E. *

*

* teä * JOt T JBt ▼ fel * tøl ♦,

6%#t#*#J#^ ^ X M . I

•:#:#:«:#:#; ExLlbns

i Nasjonalbiblioteket

i w # #

*3A A V-P.f A. a A

V

A

rjwt ^ Ml * Mi ^ Ml ^ Ml ▼ Ml 89GA02630

*$®p p®p ~3®p «s®p <4®p •*?$&• -vWr ->,v~ ^W!r ™ *»

> W aIm? aWa m a m a l«faImTaI^T a1£$T a $3FA

@

63

;f a)maW aImTa ImTaW aImTaW&ma Wa Wt*W

V?MV MU? Mt'*MT* Ml:* M v Ml* Ml * Ml * M * M

P.^^iP .H&P *4®*-' :«®p 5-?®p ;!0t ©'- p©t- «s©p -*©

WaWaWaWaWaWa^

I (t1 w **ai w »o «• (/' '•l ÄfE. (/' ASjSk V» M Ä|Ä #» ®ä «jäa b» ' «S &Ä tt> fcj /Z,?i b>^ «3 ÆJ& V •* £&. £5 *3 A

▼ M ▼ Ml * Ml V jferft T fes

lp *S®p ««®p «4®p ^®P *<®p *J®f" '*®p '3®p' <3®p «äf

f AiMf a >CaTmT aWaWaWAlMf aImTaimTa IrTa

MlTMi X Ml ^ Ml * Ml* Ml ♦ Ml ^ åWa'm'a phaW,a swTa i^.KåWa A^lllha

ITAMaM A Wa Wa l^A i^A ä^A

l'I#I#I#I#I#'I#I#I#Is#I#'IilSOMMERFERIER

AF

INGER JOHANNE

(Forf. af Vi børn, Karsten og jeg, Fra vor by)

'KRISTI ANIA

FORLAGT AF CAMMERMEYERS BOGHANDEL

1894\SOMMERFERIER

FORTÆLLINGER FOR BØRN

AF

INGER JOHANNE

(Forf. af Vi børn, Karsten og jeg, Fra vor by)

(0.)

'KRISTI ANIADET MALLINGSKE BOGTRYKKERIIndhold

Peta GoctaolcLe kan nu sige, hvad de sige vil, saa var det morsomt isommer og meget snodigt oplevede jeg af forskjelligt slags. Ja, for det er mange, der siger, at det er saa væmmeligt at ligge paa en bondegaard om sommeren, saadan som vi gjorde, barer lærerinder og fruer og børn. For fruerne falder ud og biir uvenner om børnene sine, og lærerinderne klager paa maden, og allesammen kjeder livet af sig og biir luselei hverandre, inden de reiser. Ja, jeg synes nok ogsaa, det maa være ækkelt ikke at ha andet at gjøre end at hekle og spise, for andet gjør ikke voksne damer om sommeren paa landet. Oppe paa Godvold sad de, som de var spigret fast paa verandaen hele dagen, naar det var solskin, vilde de ikke rikke sig, fordi det var for varmt, og regnede det, var det for vaadt naturligvis.Uf, tænk jeg gruer for at bli voksen, jegT

Nu skal dere altsaa høre om mine sommerferier og alt muligt. Vi boede paa en gaard oppe paa landet, høit oppe i dalene — hvorhenne siger jeg ikke — men gaarden hedte Godvold. Og det var vist en god vold, for saa tykke hester, og saa runde kjør, og saa-dan fed melk har jeg aldrig seet før i alle mine dage. For hestene fik ikke rum mellem skjækerne paa kjærrene næsten — det er sandt det — og kjørene var ligesom huldrekjør allesammen. For huldrekjørene i eventyrene er saa velstelte, at det skinner af dem, ved dere nok.

Og det kunde de takke gamle Kari bu-deie for. Kari er syvti aar og æld-ældgammel at se paa. Hele ugen sad hun aldrig nede, men gik o^ gik og stulled hele dagen, bare søndagsaftenerne sad Kari ude paa bakken og røg kridtpibe. Da laa jeg bestandig ved siden af hende i græsset.

«Du hest og du mand, du faar lide, hvad du kan — men du kone og du ku, hvad godt har vel du —» sa gamle Kari. Og derfor kart hun altid det fineste høet fra hestene ogproppede kjørene med. Derude paa bakken var det Kari fortalte om Godvoldnissen i gamle dage ogsaa. Mor til gamle Kari havde mangengang åget nedover Godvoldbakkerne, mens nissen stod bag paa meierne og skrasled og lo. Men det var det rare, at naar de var paa toppen af bakken eller nede i dalen, saa de ham ikke, men aldrig saa snart var kjælken i fart, saa var nissen bag paa meierne igjen.

Det er igrunden ækkelt, at der ikke findes nisser mer i verden, dere!

Godvold laa høit, der var store grønne bakker og volder nedover mod fjorden og mørke granskoven opover fjeldet og dybt dernede den stille skinnende fjorden. Og bagenfor og bagenfor hinanden saa vi bare fjelder, fine blaa fjelder med snefonner mod den lyse solluften.

Og husene var store, det var ingenting, der var lidet paa Godvold, to store hovedbygninger med store saler og store himmelsenge med store dyner og store mysoster akkurat som fjeld og store melkeringer.

Slig var det paa Godvold, og vakkert og rigt var det allesteder. Og altsammen hørtemor Godvold til. Og hun var det gjildeste menneske, som findes i verden, for hun var saa snild. Hun blev ikke det pluk vond, om vi hang efter hende i melkeboden og paa staburet, og i haven kunde vi spise alle stikkelsbærkartene, om vi vilde. Og alle de, som var fattige og syge, gik til «ho Sidsel paa Godvold». For det kaldte alle mennesker i bygden hende. Og mor Godvold stod der saa stor og bred og alvorlig, og allesammen hjalp hun. Hun var enke og havde ingen børn, og saa synes hun, det blev saa stusligt paa den store gaarden, og saa tog hun mod sommergj ester.

Nede paa fjorden gik det lille dampskib opover den ene dag og nedover den anden med udlændinge, som sad og strakte benene fra sig langt udover dækket og gloede søvnig paa fjeldene. Ikke fordi, sandt at sige, saa liker jeg ikke fjelder. Uf det biir saa trangt og leit at gaa nede imellem dem i længden. En føler sig akkurat som en liden myre tilslut. Nei takke mig til sjøen da med vug-gende tang og gyngende baader og skuder og skjær og frisk blæst. Det var mange gangeoppe paa Godvold, naar det var rigtig hedt oppe i dalen, at jeg gjerne skulde grædt, naar jeg tænkte paa sjøen. Akkurat slig havde min bror Karsten det ogsaa.

Det var otte fruer og elleve barn og fem lærerinder paa Godvold isommer. Allesammen kan jeg ikke beskrive, kan dere skjønne, det vilde blive for vidløftigt, desuden er de fleste fruer og frøkener ens, synes jeg. Nei, jeg vil bare skrive om de snodigste, og om dem, som jeg hang mest efter. For naar jeg liker nogen, hænger jeg efter dem som en borre.

Fru Proet var næsten den rareste, tror jeg. Hun var noksaa gammel og stor og svær og snakkede og lo den hele dag — du verden hvor fru Proet kunde snakke — det var ligesom en lavine af snak, som voksede og voksede og bredte sig; naar man havde hørt paa hende en stund, vidste man hverken ud eller ind. Og det tror jeg ikke, fru Proet heller gjorde forresten. Alle de andre damer flygtede for hende, slig snakkede hun; engang hørte frøken Mangelsen paa hende i to timer i træk, og tænk saa maatte hun gaa lige ud og kaste op. For det er hverken punktum eller kommai fru Proets snak, ser dere. Men jeg kaster ikke op af meget snak jeg, for jeg snakker med selv. Desforuden er det altid noget pudsigt i fru Proets historier, og det liker jeg.

Saa var det frøken Jordan. Noget saa stramt som hende skulde dere aldrig seet. Stram i haaret, stram i munden, stram i kjolen -— hun var den værste til at hekle af allesammen, hun nidheklede paa verandaen fra morgen til aften og snakkede næsten aldrig. Jeg ved forresten ikke, om hun ikke snakkede, fordi hun vilde være fin, eller fordi hun ingenting havde at snakke om. Uf, saa-danne mennesker, som gaar alene og ikke snakker, har det vist leit dere, de kan vist aldrig være rigtig glad. Derfor havde jeg mange gange saa ondt, saa ondt af frøken Jordan. Engang havde jeg plukket et langt straa med jordbær, som jeg vilde gi frøken Jordan, jeg stod og holdt straaet paa ryggen, for det var saa leit at gi hende det. Med engang sa frøken Jordan: «Hvad er det, du glor saa paa, barn?» og saa blev jeg saa ræd, at jeg gav jordbærene til frøken Melby.

For frøken Melby var den snildeste afalle. Tænk hun havde store poser med drops fra byen, maa jeg byde dere det? Naar vi var nede i haven, raabte hun fra vinduet, og saa regnede det bringebærdrops og kongen af Danmark — og naar vi legede Sidstepar ud, saa var frøken Melby bestandig med og trillede afsted som en kugle. For hun var liden og ganske rund. Men frøken Melby hang jeg mest efter, og det var slet ikke bare for dropsens skyld.

Frøken Mangelsen maa jeg ogsaa beskrive. For hun var saa bitte liden. Havde hun været tre millimeter mindre havde hun været en dverg, og endda tænkte hun ikke paa andet end paa at gifte sig, sa de andre damer. Hun var lidt tunghørt, men det var hun saa kry af, fordi det kom af, at hun var saa fint bygget inde i ørene, sagde hun. Ret som det var vilde frøken Mangelsen maale hænder med mig. Ligesom det var nogen sag at ha smaa hænder, naar man er en meter lang i kroppen. Men jeg vilde aldrig maale mine lange fingre med hendes jeg, for da døde der en

i familien, sa jeg.

Saa var det fru Kloed, som var saa nervøs.Og det maa være fælt at være, for tænk, hun turde ingen ting! Endda hun var reist paa landet for luftens skyld, turde hun aldrig være ude, men sad i gangdøren hele dagen. «Naar jeg bare holder ryggen varm, saa klarer jeg mig,» sa fru Kloed. Jeg ved ikke, hvad det var fru Kloed skulde klare sig for, for hun feilede aldrig noget, men sad og stængte veien og var grætten hele sommeren. Hun havde en søn, som hedte Petter Kloed, som jeg siden skal skrive om, og som ikke var det pluk kjæk, men det var nu forresten ikke noget rart, naar han havde en mor, som var saa livende ræd for alting. Ikke maatte vi gaa paa stylter, for det blev fru Kloed svimmel af at se paa, ikke maatte vi spille med sten ude paa trappen, for da rystede hun i hver nerve, sagde hun, og alle dørene maatte vi lukke som en smed. Og bare et rosenblad bevægede sig, sagde fru Kloed, at det trak. Og hun var forfærdelig rig og havde diamantringe paa de smale, tynde fingrene sine. Aa den stakkels fru Kloed, for det er slet ikke saa greit at være forfærdelig rig, siger mor.Mor, jeg og alle mine søskende laa paa den store sal. Karsten kjender dere kanske fra før, han er akkurat ligedan som før. Olaug er saadan en liden sippenippe paa otte aar, som hænger i kjolen paa mor bestandig. Hun er rigtig en ægte mamadilt, det er hun.

Men saa egen en gut som Karl findes ikke. For tænk, han vil vide grunden til alt muligt. Og det kan dere jo vide er trættende, han spør og han spør om alt muligt mellem himmel og jord. Forresten har han det saadan i rykkevis med alting. For undertiden bryr han sig ikke om andet paa jorden end sporvogne og sporvognskusker, saa er det bare indianere, han tænker paa, paa urskove, som ingen kan finde frem i, og skalper — oppe paa Godvold havde han faat det med at snakke om kanoner.

Han blandede kanoner ind i alt, hvad han snakkede om i sommer. Aldrig bryr han sig om at lege med os andre og ræd er han for alting ogsaa forresten. Han liker bedst at sidde indeklemt mellem damer og tænke. Jeg tror, han biir en digter jeg, og det skulde være forfærdelig gjildt. Men mor siger, athun er ligeglad med digteren, bare Karlemand vilde være som andre gutter. Men det synes ikke jeg, for jeg er fælt glad i digtere og i alt, som har med papir og skriving at gjøre. For det er det morsomste i verden.

Det var bare to store barn oppe paa Godvold paa min alder. Det var Petter Kloed og Andrine Voss. Petter Kloed var svært fin, tænk han gik med gule hansker paa oppe i udmarken paa Godvold. Og det bedste, han vidste, i verden var isboller og champagne. Aldrig i mit liv har jeg smagt hverken isboller eller champagne, men det sagde jeg ikke, for det var saa flaut. Petter Kloed var forresten ikke snild rigtig mod moderen, synes jeg. Og det var stor skam, for fru Kloed var usigelig glad i ham og gav ham al ting bare han pegte paa det.

Andrine Voss var næsten ikke pen, men hun havde umaadelig lange øienhaar, naar hun lukkede øinene halvt, saa hun saa hemmelighedsfuld ud. Men det saa bare saadan ud, for hun var ikke det mindste hemmelighedsfuld, for hun var min bedste veninde og gjorde alt, hvad jeg vilde hele sommeren. Vi haraftalt det, at hun skal bli gift med en sorenskriver og jeg med en doktor, men vi vil bo i samme hus og ha lige mange barn. Og alle dage vil vi være veninder.

Alle de andre barn, der var paa Godvold isommer, var smaa allesammen. Nogen tykke klubber og nogen tynde, hvide smaabarn, som var klædt i blonder og spiste maltextrakt og havde lægger som ikke var tykkere end et rundt penal. Jeg elsker smaabarn, for det er saa gjildt at holde leven med dem.

Aldrig har jeg kjendt, at solen har stegt som deroppe i dalen. Bakkerne ned fra Godvold blev gule og visne i solstegen, det var ikke luft at faa nogensteder. Ude paa tunet var det stikkende hedt som i Sahara, alle damerne laa aldeles opgivne i hængekøier eller i græsset mellem de gamle æbletræer nede i haven. Og løvet hang vissent og tørt, og folk havde næsten ingen ting paa sig og gik oppe og luftede sig om natten og fik ondt i maven. Og saa trakterede mor Godvold til middag med kogende hed ærtesuppe.

Karsten var fornærmet over varmen. «Aa skulde det være godt for at reise opover herefter,» sa Karsten, «naar vi havde hele sjøen at laue os i — jeg bryr mig ikke snusen om disse fjeldene eller denne melken jeg — jeg vilde meget hellere være ude og kapro med Jan og Ellef og laue mig ude paa Marcussens øer — og her er jo ikke andre end den fine Petter Kloed, som er saa nauden, at han ikke ved forskjel paa en skjegte og en pram.»

Og Karsten sad mismodig paa hugge-stabben borte i vedskjulet og spikkede en skjegte af en borkebete, som han vilde seile med i vandposten.

Og menneskene blev kobberrøde, og husene blev brunstegte af solen, akkurat som de var tjærebredde at se paa. Og Olaug fik solstik paa kroketpladsen, fordi hun gik og spillede kroket i solheden i to timer uden hat. Hele eftermiddagen sad Olaug med en vaad svamp i hver tinding og storgræd. Det er den værste varme, jeg har været ude for hele mit liv.

«Bare det kom regn,» sa alle, — «gid det vilde holje ned.» Men solen stegte og stegte ned i dalen.

En dag som vi sad ved middagsbordet,kom der nogen store draaber paa vinduet, og saa en piskende regnskur, saa regndraaberne skvat i bakken. Og den kom saa pludselig; alle damerne stod ude paa verandaen, strakte hænderne ud i regnet og sa: «Aa hvor dei-ligt» — og pustede ud: «Gid det vilde regne i fjorten dage — det deilige, deilige regn —» og jeg puffede Andrine ud i regnet, og An-drine puffede mig, og Karsten satte hovedet under tagrenden, saa han maatte bytte fra yderst til inderst, men Karl stod paa verandaen og skarrede og spurgte alle, hvor regnet kom fra.

Hele eftermiddagen regnede det, og alle damerne sad inde i storstuen og spillede Halma, og frøken Mangelsen og frøken Melby sang duetter. Frøken Mangelsen peb saa fint, og frøken Melby sang dybt nede fra maven, saa det var ikke noget pent, men alle sa, at det var saa snildt af dem at synge. Ret som det var saa alle mod vinduerne og sagde: «Ak hvor det regner.»

Og alle de smaa børnene, for Andrine og jeg er store vi, for op og ned ad trapperne, og glidde paa trappegelænderet, trampedeoppe paa gangen og holdt leven, saa hele huset rystede.

Öm. aftenen sa frøken Melby: «Gid det vilde blive dygtigt natteregn — men at solen vilde skinne imorgen igjen.» Det sidste bare hviskede hun, for hun vilde ikke være ved, at hun var kjed regnet alt, som hun havde længtes saa efter.

Den næste morgen hang taagen tæt nedover fjeldene, og fjorden var ganske sort; der hvor engen ikke var slaat, laa den klappet ned af regnet, veiene var bare sølepyt i søle-pyt, og træerne douschede en i nakken, bare en kom nær dem. Det regnede i seks dage, og allesammen kjedede vi os saa forfærdelig, saa forfærdelig. Frøken Jordan vilde reise hver dag, for hendes hoved var ikke indrettet for saadant ungeleven, sagde hun.

Karsten maatte gaa med turnsko hele dagen, fordi han klamper saa, og tilslut fandt han paa det, at han sad oppe i loftstrappen og skjød med ærter. Og tænk, saa var det en ært, som traf frøken Jordan i ansigtet! Og for den ærtens skyld vilde frøken Jordan reise for alvor. «For nu var maalet fuldt,»

sagde frøken Jordan. Karstens ærtebøsse blev brændt op, og mor bad om forladelse, og Karsten blev truet til at bede om forladelse

— og saa blev frøken Jordan alligevel.

Det var ingen sag for Petter Kloed de dagene, mens det regnede. For han laa hele dagen paa sengen og læste romaner. Men Andrine og jeg og Karsten og Olaug havde ikke det bitterste gran at gjøre. Sad vi inde i stuen, sa de voksne: «De sidder her og

lytter efter hvert ord — gaa ud med dere.» Kom vi ud i kjøkkenet, sa Siri kokke:

«Aassen skal en greie sig, naar en har tjuge unger i hælene paa sig.»

Ovenpaa maatte vi ikke være, for da rystede hele huset, i trapperne maatte vi ikke løbe — udenfor slog regnet i bakken, det sprutede af tagrenderne og fossede i bækkene

— jeg maa rigtignok spørge, hvor vi skulde gjøre af os?

Uh, da var det ækkelt paa Godvold!

Og mor var saa fortvivlet over Karlemand, for han gik hele dagen og sa til mor Godvold:

«Dette er en væmmelig bondegaard, og jeg vil reise — og jeg er træt af at være

2 — Sommerferier.her,» skarrede Karl. For det er aldrig et eneste menneske, som kan være sikker paa, hvad Karl finder paa at sige, ser dere.

Men mor Godvold blev ikke det mindste vond, og saa kom solen igjen, og saa blev det forfærdelig snodigt med en eneste gang.

Ja nu skjønner dere vel, hvorledes det var paa Godvold, og nu skal dere høre, om alt det rare, der hændte i sommerferien iaar.Sndicmere.[t^darsten og to gutter oppe fra husmands-\ stuerne, det var endda Kasper Henriks-stuen og Jens Kverum, havde længe havt noget moro oppe i skoven, som jeg aldrig kunde faa rigtig greie paa. Det eneste, jeg vidste, var, at de løb gjennem skoven og hylte, og det hørtes forfærdelig snodigt ud. Og engang undslap der Karsten et ubesindigt ord om, at de kogte noget. Men den dybeste hemmelighedsfuldhed omgav det hele, og alt det, jeg frittede og truede, saa fik jeg ingenting vide.

Men saa bestemte jeg mig til, at nu vilde jeg vide det. Og en morgen, da Karsten, som han pleiede, tog paa sprang opigjennem skoven, saa listede jeg mig efter, uden at han mærkede det. Jeg hukede mig ned bag stener, krøb paa maven gjennem orekrattet,trængte mig gjennem hele vildnis af bringe-bærbusker og gjemte mig bag tykke trær — Jens Kverum og Karsten havde jeg foran mig hele tiden — de prækede om skuder og sjøfolk, hørte jeg, og Karsten skrød fælt, som han pleier.

«Heroppe i landet er alle folk saa naudne,» hørte jeg Karsten sa — «fordi de ikke spiser fisk, for fisk er næring for hjernen,» sa Karsten.

«Aa for noe,» sa Jens Kverum.

«De, som bor ved sjøen, har mere hjerne,» sa Karsten og pikkede sig selv paa hovedet, «og er millioner gange klogere end dere her oppe i landet.»

«Ja men vi spiser da siik fra fjorden, vi au,» sa Jens Kverum.

«Puh,» sa Karsten usigelig overlegen,. «du maa nok ikke byde dig mod saadanne, som spiser alenlange tosker hver dag.»

Nei, det havde ikke Jens Kverum nogenting at stille op imod. Opover og opover gik det ind i tykke skogen, der kom lille Kasper Henriksstuen byksende barbenet nedover stien.Nei du verden, endda længere opover skulde de. Gad vide, hvor dette skulde ende. Tænk om de havde vidst, at jeg krøb efter dem!

Der var en liden hei og en brat styrtning paa den anden side. Da jeg kom op paa heien var de, som de var sunket ned i Jorden alle tre. Det var ikke pluk at se hverken af Karsten eller Jens Kverum eller lille Kasper. Jeg laa med hovedet over kanten af fjeldet lige ned i mosset og stirrede bortimellem træerne. Lige ret nedenfor mig var det ligesom en stenrøs, jeg tænkte netop paa at ta paa sprang nedover den, da jeg med engang hørte Karstens stemme dybt nede fra, akkurat som under jorden.

«Har du fyrstikkerne gut,» sa Karsten.

Maa jeg byde dere det? De var inde i stenrøsen. Jeg gjorde ikke veien lang, maa dere tro, i en to tre var jeg dernede. Tænk saa var det en stenhytte, en virkelig hytte, der var bygget op mod heien og dytted med mos og granbar. Der stod jeg i døren. Det var et bitte lidet rum med en grue midt paa gulvet og ikke andet lys end fra døraabnin-gen. Karsten og Jens Kverum laa næsegrus oppe i gruen og pustede paa en ørliden glo, lille Kasper stod med hænderne i bukselommen og skrævede med benene og saa til. De saa alle tre forfærdet op, da jeg pludselig stængte hele lyset ude.

«Fy for en skam,» raabte Karsten, «det var kultent gjort — fy for en skam, at du har lurt os op Inger Johanne.»

«Aa langtifra.» sa jeg, «det er bare snodigt, for jeg vil være med at lege -— det er ordentlig lumpent gjort af dere, at dere ikke har sagt noget om dette før, for det er vist fælt gjilt, vi skal være indianere allesammen,» sa jeg.

«Ja det er jo netop det vi er,» sa Karsten stødt.

«Ja men dere har jo hverken paafugl-fjer eller skalper,» sa jeg, «og ikke buer heller.»

«Dere jenter tror altid en kan gjøre alt paa engang, dere,» sa Karsten fremdeles fornærmet, men jeg skjønte, at han begyndte at gi sig lidt.

«Pyt san,» sa jeg. «vi kan da finde kraake-fjer og buer kan vi telje os allesammen, og saa skal vi plyndre og dræbe.»

«Hvem skal vi plyndre og dræbe,» sa Karsten.

«Aa vi skal plyndre alle — alle, som gaar gjennem skoven — vi skal plyndre fru Proet, for hun vil bare le —»

«End dræpe da,» sa lille Kasper med kuglerunde øine.

«Aa — vi dræber dyr — alleslags dyr og koger og spiser dem her paa gruen, og saa skal vi ha krigsraab, vi skal raabe schtjo-schtjo — saa kjender vi hverandre paa lange veie.»

Da Jens Kverum og Karsten og lille Kasper hørte, at jeg havde saa mange gode idéer, saa var jeg midt oppe i det med en eneste gang. Og saa var vi indianere alle fire!

Karsten vilde være høvding, men det likte jeg ikke, for det vilde være ækkelt.

«Nei tak far, jeg er ældst,» sa jeg, «jeg vil være høvding, og jeg vil hedde: «Den flyvende fod» — og du kan hedde: «Den hvide ræv», sa jeg til Karsten. Ikke fordi Karsten er ikke det mindste listig og ræv-agtig, men hvid i hovedet er han, derfor passede det ikke værst.

Jens Kverum skulde hedde: «Det lille saar», fordi han havde et saar paa kindet, og lille Kasper skulde hedde: «Den røde

lug» — for det havde han. «Den flyvende fod» passede fælt godt paa mig, for jeg er som et lyn, naar jeg rigtig lægger ivei.

Aa du store kinesiske verden, hvor ustyrte-lig moro. Jeg samlede alle de fjer, jeg fandt af skjærer og kraaker og stelte istand akkurat saadanne fjerdusker, som indianerne har paa billeder. Men endda blev ikke Jens Kverum det mindste indianeragtig med sit smørgule haar og styrtende fuldt af fregner. Karsten var ikke værst, for han er altid morsk i fjæset, og lille Kasper er ligesom ingen ting han, det render bare af næsen paa ham. Og skjold og buer og pile havde vi alle, og saa gik vi paa kraakejagt.

For jeg havde fundet paa det, at vi skulde ha gjestebud i indianerhytten. Vi skulde ha kraakesteg og poteter og multer og fløde. Kraaken skulde vi skyde med buerne vore, Jens Kverum skulde ta poteter op af deres.egen aker, lille Kasper skulde plukke multer, og Karsten skulde se, om han ikke hemmelig kunde faa melket Beate Oppistuens ko, som gik alene oppe i Hjemmehagen. Igrunden havde Karsten det leieste arbeide, for Beate Oppistuen er grov i munden, kan dere tro.

Hver eneste morgen for Karsten og jeg sporenstreg op i hytten vor. Alle damerne syntes vist, det var rart, at jeg var saa gutte-agtig, og det var mange, der sa til mor, at jeg burde i et udenlandsk pensionat for at tæmmes. Tænk de sagde virkelig tæmmes! Men jeg brydde mig ikke det pluk om, hvad de sagde jeg, for netop i de dagene var Andrine og jeg blet uvenner, og da havde jeg jo ikke andre at være sammen med end gutterne.

For Andrine er saa stor en fislekroke, som der kan gaa i to sko. For hun fislede til Petter Kloed alt, som vi snakkede om, og saa kunde hun gaa alene og ha det saa godt.

Men saa var det platterdings umulig at faa fat paa en kraake. Kraakeflokker var der nok af, de fløi i store sværmer, holdt kraake-thing og et syndigt leven nede paa jordene, vipped og vipped paa gardstaurene og fløi saa tungt og langsomt, men det var, som det var udgjort, det var ikke muligt at faa skud paa dem. Des foruden er det nu ikke sikkert, at kraakerne havde død af en spids pil heller.

«Skal jeg løbe hjem efter børsa til han far,» sa lille Kasper.

«Aa nei da,» sa jeg, «ingen af os kan jo skyde.»

«Skyde,» sa Karsten — «skulde det være nogen sag det da — bare lægge bøssen saa-dan — og sigte saadan — saa dætter kraa-ken straks.»

«Du er en tosk,» sa jeg.

Saa for naturligvis Karsten efter mig over stok og sten og saa slaas vi lidt.

Havde vi ikke fundet den døde skjæren borte ved laavevæggen, saa havde det ikke blet noget af hele gjestebudet, og kanske det havde været bedre, vi ikke havde fundet den •ogsaa, som dere siden skal høre.

Men dengang blev vi forfærdelig glad. Vi bar skjæren i triumf op i hytten, og jeg skulde ribbe den og stege den paa spid,saadan som vikingerne gjorde i gamle dage. Karsten og jeg aftalte, at vi ikke vilde spise noget nede paa Godvold den dag, for ellers fik vi ingen appetit oppe i hytten vor.

Alle de andre var ude hver paa sin kant; jeg sad alene oppe i hytten og vendte og dreiede skjæren over ilden. Men dere skulde aldrig kjendt slig som den lugtede — hvorledes stegte folk paa spid i gamle dage dere? Ja for jeg holdt skjæren ind i ilden paa en pinde jeg — værre og værre lugtede den, ret som det var maatte jeg ud af hytten for at trække frisk luft. Røg gjorde det, saa det stod efter derinde; jeg hostede, og skjæren lugtede — tilslut var hele skjæren ganske sortbrændt — og ingen af de andre kom.

«Schtjo-schtjo,» raabte jeg, nei ikke en lyd, bare skoven, som susede saa stilt, og jeg maatte ind i den lugtende hytten igjen.

Isch for nogen ækle gutter, som ikke kom, ja jeg skulde gi dem ordentlig besked, naar de engang kom, det skulde være vist.

Der hørte jeg nogen pusle udenfor, det var Jens Kverum med en stor diger bøtte poteter, det var sikkert en skjæppefuld.«Ho var saa tung opover skogen,» sa Jens og tørrede sveden.

«Men er du gælen Jens — det er jo poteter for hele sommeren.»

«Jeg tænker nok bøtta gaar med jeg,» sa Jens.

I samme øieblik kom lille Kasper byk-sende med en halv pægel umodne multer løftet høit i veiret. Og de havde han været en halv mil vest i fjeldet for at finde, sa han. Og det var bare skjære karten!

Jo det lagede sig til et gjildt gjestebud. Bare nu endda Karsten kom; jeg var kjed hele greien jeg snart.

«Hys-s,» var det nogen, der hviskede oppe i lyngen. Men du storeste — det var jo Karstens hoved, og han krøb forsigtig og hyssede hele tiden. Da han kom nærmere, gjorde han et byks og hviskede:

«Ind i hytten — ind i hytten allesammen. — Beate Oppistuen er efter mig, og hun er saa urimelig grov —»

Vi klemte os ind i den ørlille hytten alleihop. Karsten hyssed og hyssed: «Hun

er ret efter mig,» hvisked han.Og der hørte vi hende!

«Rakkerunger — skidtunger —» hun stod vist oppe paa den lille fjeldskraaningen, slig hørtes det, «at melke andre folks ku — jeg skal gi dere melk jeg —» nei slig som Beate Oppistuen banded — aa hvor ræd jeg var! For hvert eneste øieblik kunde hun jo ha opdaget hytten og stillet sig i døren og kvalt os allesammen.

Aldrig i mit liv har jeg hørt nogen være saa rasende som Beate Oppistuen dengang. Tænk hun saa ikke hytten, hun troede kanske, det var en stenrøs, som jeg troede første gang, jeg listede mig efter Karsten.

«Akkurat som han er søkki i jora,» vedblev Beate — «men en opklarelse skal der ske, enten saa en bor i paladser eller hytter,» hun mumlede og mumlede, men skridtene fjernede sig. «Hys-s,» hviskede Karsten ganske hvid i ansigtet, saa ræd var han.

«Naa var ho Beate vild,» sa Jens Kverum med den største sindsro.

Vi krøb ud allesammen, vi holdt paa at bli kvælt derinde af den grusomme skjæren.Jo Beate Oppistuen var væk, det var ikke snusen at se af hende.

Da hændte det mærkelige, at Karsten blev vond paa mig. Han for efter mig — jeg tror, han vilde lugge mig — toppende sint var han.

«Det er din skyld, mor, det er du, som har fundet paa saa meget ækkelt — før du kom, havde vi det saa snodigt — og siden har det været væmmeligt altsammen — og nu klager Beate Oppistuen til mor, og saa skal jeg svie for det — og den ækle skjæren, som ligger der og lugter, det er ogsaa din skyld —»

«Mor var sinna for poteterne au,» sa Jens Kverum.

«Og mor var vond, fordi jeg gik saa langt i skauen alene,» sa lille Kasper.

Det var takken, fordi jeg havde fundet paa saa megen moro for dem, det.

«Dere er nogen gode vriompeiser er dere,» sa jeg, «og dere kan lege alene, saa skal dere se, om dere kan finde paa noget saa snodigt,» sa jeg, «og er det det, dere vil, at jeg skal gaa, saa gjør jeg det med glæde sa jeg.For sandt at sige var jeg blet kjed af det hele, mens jeg sad og stegte den ækle skjæren. Dermed tog jeg paa sprang nedover skogen.

«Hoi,» raabte Karsten — jeg braastansede — «vil du ikke ha skjæren din med dig da,» raabte han, Maa jeg spørge, om ikke det var lumpent sagt.

Mærkelig nok kom ikke Beate Oppistuen ned og klagede paa os. Det var nu ikke noget at gjøre noget væsen af fire draaber melk heller. For mere havde han ikke faaet i den hermetikboksen, han vilde melke i, da Beate kom over ham, sagde Karsten.

Samme eftermiddag, blev Andrine og jeg fine venner igjen. Siden var vi mange gange oppe i indianerhytten, naar ikke Karsten og Jens Kverum eller lille Kasper var der.

Men kjedelig saa der ud, det var bare nogen pinder og noget saadant smaat pusleri, de holdt paa med. Men havde bare det indianergjestebudet gaat for sig, som jeg havde tænkt mig det, skulde det blit snodigt, kan dere tro.

•

Da smeciien brændte.K il ele sommeren havde Andrine og jeg J. J. det ligesom i rykkevis med alting.

En stund spillede vi bare kroket. Straks vi havde slugt maden om morgenen, og lige til vi ikke kunde se bøilerne mere om aftenen, spillede vi. Vi trættede og vi spillede, for sandt at sige er Andrine ikke fri for at være lidt væmmelig, naar vi spiller kroket. For, sandelig min hat, fusker hun ikke lidt iblandt. Ikke fordi jeg lod hende aldrig dø i synden, maa dere tro. Tilslut havde vi slaat stykker af kuglerne, saa de var ganske firkantede, og bøilerne forsvandt, saa vi maatte bruge træpinder — og saa blev vi kjed det, kan dere vide.

Saa heklede vi tømmer. Dere ved saa-dan paa sneiler af kulørt uldgarn. Du verden, hvor Andrine og jeg heklede. Jeg kjøbteuldgarn for alle de ører, jeg havde, saa vi havde mange meter tømmer tilslut. Den første aften, som Karsten og Olaug legte hest med dem, sled de tømmerne midt over. Men da blev rigtignok Andrine og jeg ærgerlig tilgavns, saa vi lovede paa det, at hekle tømmer vilde vi aldrig i evighed gjøre mere.

Saa hjalp vi gamle kari med kuene. Vi hentede dem om aftenen oppe i udmarken,, drev dem hjemover og melkede og stelte dem paa fjøset hver eneste kveld. Men saa skreg alle damerne over sig, at det lugtede saa fjøs af os, naar vi kom ind i stuen. For det hjalp ikke det gran, endda vi luftede os svært, inden vi kom ind. Og saa maatte vi holde op med den moroen i fjøset.

Saa kom der en mand og solgte kniver. Med gule skaft og sorte siirer, blanke og skarpe. Og næsten allesammen fik hver sin kniv, og inden aften havde vi filler om fingrene allesammen.

Men Karsten var værst, for han spikkede paa alting. Han spikkede fliser af verandaen, og spikkede paa bænkene i haven, og hver eneste finger havde han skaaret sig i, og hareløb altid i galop med løs kniv i haanden, saa alle sa,

det vilde ta en ende med forfærdelse.

Karlemand havde ogsaa faaet kniv. Han gik og stullet med den alene borte i smedien, og i dreierkammeret ved siden af. For Karlemand gaar jo aldrig med de andre barn, ved dere. Og saa havde han misted kniven i høvlspaanerne paa gulvet, og tænk, saa ledte han med fyrstikke! Ledte bort i alle kroger mellem rusk — og halm. Det vidste vi jo ikke noget om den gang, men det hørte vi siden. Og deraf kom det skrækkelige, at smedien brændte om natten.

Karsten vaagnede først inde hos os.

«Det er vist dommedag, Inger Johanne,» raabte han, «for det danser røde flammer paa væggen.»

«Det skal vi snart komme efter,» sa jeg, ud af sengen i en fart og bort i vinduet. Saa stod der en ildsøile op bortenfor staburet, hvor smedien laa!

Allesammen kom vi op i en fart og var nede af trapperne, inden tre minutter var gaaet. Men der var et staahei. Frøken Melbymødte vi i trappen med alle sine kjoler i favnen, øinene stod runde som kiksekugler i hovedet paa hende, saa ræd var hun. Frøken Jordan trak et heklenøste efter sig nedover alle trapperne, og viklede heklegarn om stole og bordben, saa det var ligesom fodangler allevegne. Hun var ganske surret sammen med heklegarn, da hun kom sig ud paa gaar-den. Ude i alléen mødte jeg fru Proet med ikke en tand i munden og hele brystet besat med broscher og kjeder. «Jeg vilde redde, hvad reddes kunde, og saa satte jeg dem der,» sa fru Proet.

Frøken Mangelsen stod paa trappen og flettede det lille haaret sit og raabte til alle: «Jeg saa ilden først — jeg saa den først.» Det kunde jo lidet hjelpe, hvem der saa ilden først, for nu brændte smedien, og det saa det forslog.

Og alle tjenestegutterne og pigerne løb om som forstyrrede væggelus og vidste hverken ud eller ind. Men der kom mor Godvold trillende med et stort bryggerkar, og saa tog hun kommandoen.

«Det er skam at se voksne karer staasaa haandfaldne,» sagde hun og satte allesammen til at lange vand fra vandposten. Vi stod i en lang rad, tænk jeg fik lov at være med, og Karsten øste vand paa smedien. Den nat var Karsten frygtelig kjæk. Han var anderledes end den fine Petteren, maa dere tro — for tænk Petter Kloed stod med hænderne i bukselommen hele natten og saa paa. Maa jeg byde dere det? Synes dere ikke, det var skam for en norsk gut at opføre sig slig?

Varmen sved i ansigtet, og ilden knitrede som smaa kanonskud, og den ene bjelken efter den anden ramlede ned. Naar de sorte forkullede bjelkerne faldt sammen, sprutede det akkurat som et helt fyrværkeri af gnister.

Karsten var som en neger i ansigtet af sod og røg, og han havde ikke hud paa næsen, for den var svid af ham, .sagde han, og endda stod han nærmest ilden af alle. Han var den flinkeste af alle, det sagde mor Godvold ogsaa.

Men dere kan tro, at ilden tog sig nydelig ud i mørke natten. Ildsøilen stod langt over trætoppene; det var akkurat som ben-galsk ild allevegne, indimellem de tætte træklynger, bortover græs og busker lyste det gult og rødt. Omkring smedien var det lyst som en dag, og hele himlen var rød over Godvold.

Husmændene og huskonerne, som havde seet ilden oppe fra hytterne sine i skoven, dukkede frem af mørket mellem træerne og vred hænderne og ynkede sig.

«Detta var da noget til ulykke,» sagde de, «— men det er nu godt, det træffer folk, der har raad til sligt — aa — aa.»

«Staa ikke der og vrid hænder, men kom her og lang vand,» sa mor Godvold.

Og vi var dyngvaade allesammen, og armene mine var næsten gaaet af led af de tunge vandbøtterne. Men borte paa bænken i alléen sad fru Proet og frøken Jordan og alle de andre og saa paa ilden, som paa et andet skuespil.

«Vorherre maa vide, hvem der har været med fyrstikker i smedien igaar,» sa mor Godvold, «dere skal baade høre og se, at det er nogen af barna, der har sat varmen paa.»

Ligetil at han hørte mor Godvold sa det,.havde Karl siddet ganske rolig borte i alléen mellem de andre damer og

seet paa ilden-Han havde vist ikke et øieblik tænkt paa, at varmen kom af den fyrstikken, han havde ledt efter kniven sin med.

Men pludselig begyndte han at stortude, hang om halsen paa mor og skreg og graat. Frøken Melby gav ham sukkertøi, og ingen skjønte, hvad han graat for.

«Tænk om den fyrstikken havde sat ild paa hele jorden,» graat Karlemand, «— og hele jorden og menneskene brændte allesammen.»

Da skjønte mor, han.havde været i smedien, og saa blev det en opklarelse paa det hele. Men Karlemand skjalv over hele kroppen og havde faaet krampegraad, saa ingen turde sige et ord til ham.

Nu var smedien næsten nedbrændt, de sidste bjelkerne ramlede ned, og de øste vand paa asken for at slukke. Og det var ikke nogen fare for de andre bygningerne, saa nu kunde vi godt gaa og lægge os, sa mor Godvold. Kasper Sveen og Jens Tveit skulde vaage paa brandtomten, Karsten og jeg vildeforfærdelig gjerne vaage med, men vi fik ikke lov af mor, saa vi maatte gaa og lægge os.

Karsten havde svid af sig det ene øien-bryn, og det var han saa stolt af, han sørgede vist, da det voksede ud igjen.

Den næste dag gik Karlemand omkring og saa allesammen alvorfig op i ansigtet, fægtede med armene i lnften, som han pleier, naar han er ivrig, og skarrede og sa: «Jeg

vilde ikke brænde smedien op, kan du skjønne — jeg vilde ikke brænde den, ser du —- for jeg vilde bare finde kniven jeg.»

Og saa kunde ingen være vond paa ham, fordi han er saa troskyldig og liden og gruelig rar.Sceferfuren.Mor Godvold havde ordentlig lovet os og tat os i haanden paa det, vi skulde faa komme til sæters engang om sommeren. For Godvoldsæteren laa to mil vest i fjeldet. Hver eneste dag mindede jeg mor Godvold paa hendes løfte, for at hun ikke skulde glemme det, ser dere. For jeg synes voksne folk glemmer saa let mange gange. Iforveien havde vi aftalt, at det skulde være Petter Kloed, Karsten, Andrine og jeg, der skulde være med.

For ingen af de voksne vilde. Fru Proet vilde ha betaling for at være med, sagde hun, og saadanne tykke, fine damer passer vist heller ikke paa sæteren. Frøken Mangelsen var bange for lopper, og frøken Melby var bange for, at hun var for tyk, saa den baa-den, vi skulde ro over fjeldvandet i, ikke vilde bære hende. Frøken Jordan havdeværet paa hundreder af sætre før, sagde hun, den eneste forskjel var, at den ene var lidt skidnere end den anden, saa den gradforskjel-len brydde hun sig ikke om at se, sagde hun. Fru Kloed. som ikke turde ha ryggen i fri luft, kunde der jo ikke være tale om, kan dere vide. Saa tilslut var det ikke andre, end Petter, Karsten, Andrine og jeg, som sagt,

Karsten havde sat sig i hovedet, at paa sæteren var der altid bjørner, og at fløden paa sæterne altid var akkurat en tomme tyk. Begge dele havde han lyst at se. Petter Kloed vilde ha fat paa nogen fjeldblomster, som han vilde «bestemme». Saadan botanik kan jeg ikke noget med. Jeg lugter paa blomsterne og synes, de er nydelige, jeg, men det er mig knusende ligegyldig, hvilken klasse de findes i. Og Andrine og jeg vilde bare til sæters, fordi det var saa morsomt.

Saa en dag ud i august skulde Østen gaardsgut og Trond Oppistuen op til sæteren for at høie. Hvis vi havde lyst, kunde vi gjerne være med, sagde mor Gddvold.

Om vi havde! Hurra!

Næste morgen drog vi. Nistemaden ogAndrine og jeg og Karsten og Petter Kloed i en stolkjærre, og Trond og Østen med river og ljaer paa skulderen ved siden af.

Langt langt over fjeldet skulde vi, deroppe, hvor træerne ikke saa større ud end en halv knappenaal, og luften var saa skinnende hvid og let — tvertover der og langt indover fjeldet. Østen holdt skridt med hesten opover, let og leug i kroppen, fregnet og rødhaaret var han; men Trond husmand laa altid efter nede i bakken. Allesammen sang vi hver vor melodi, og gaardene i dalen blev mindre og mindre, og luften blev saa klar, saa klar, og birketræerne

blev saa smaa og forkrøblede.

Ret som det var, vilde Petter Kloed af kjærren efter en blomst, eller hvad det nu var, da pisket vi paa hesten for at komme langt undaf, for Petter Kloed er lusedoven og vil ikke gaa et skridt, saa det havde han godt af.

Noget saa veslevoksent som Petter Kloed findes ikke paa denne jord. Han gaar med lange bukser, har været tusinde gange i teatret, siger han — ryger cigarretter gjør

4 — Sommerferier.han ogsaa — og al ting har han seet før,, saa ingen ting er ligesom morsomt mer.. Andrine Voss beundrer ham undertiden, det skjønner jeg godt; men saadanne hvalper, de kan gaa der for mig — paa sæterturen var han forresten gjild at ha med bare for ærtings skyld, skjønner dere.

Hele tiden trættede Karsten og Petter Kloed om, hvor høit vi var tilveirs, og hvor høit mennesker kunde taale at være. Tilslut var de helt oppe paa maanen og Jupiter.

«Jeg skal vædde méd dere om, hvad det skal være, at der er menneskeluft paa Jupiter,» sa Karsten.

«0g det vil slig en kaalrabi som du vædde om,» sa Petter Kloed.

Tænk saa røg Karsten paa Petter, og saa slaas de bag i kjærren.

«Er dere russiske begge to,» sa jeg og tog et dygtigt tag bag i trøien paa Karsten, «holder du dig ikke i skindet, men flyr paa folk, som du pleier, saa skal du pilte alene til bygden igjen.»

«Han — han er saa god en kaalrabi selv —» mumlede Karsten; men han turdeikke mukke mer, for igrunden har han respekt for mig, ser dere.

Og saa foreslog jeg, at vi skulde begynde paa nisten, for det er saa hyggeligt, og høist oppe paa fjeldet, hvor en saa bare skoger og fjelder -— hele hav af mørk stor granskog, og bare fjelder og fjelder og fjelder — der skaalede vi for Norge og for sommeren, og for os selv og sang: Ja vi elsker, og havde det forfærdelig snodigt.

Men oppe paa fjeldet var det saa stille, saa stille, bare graabrune vidden og kjærring-ris og vidie og iskolde fjelbækker, og langt bortover vidden saa vi fjeldveien som et smalt graat baand i det ensformige brune, længst i vest laa snefjeldene fine, takkede og blaa med store snefonner. Og det var saa deiligt og saa usigeligt rart og stille. Allesammen tystned vi af.

«Uf her vilde jeg ikke være alene for meget godt,» sa Andrine.

«Jeg skulde gjerne gaa her i begende mørke, jeg — bare jeg havde kniv paa mig,» sa Karsten.

Idetsamme fløi der en rype op lige vedveien, og Karsten kvak saa, at han holdt paa at falde baglængs af kjærren hele gutten.

Da gjorde vi skam af ham allesammen, kan dere tro. «Han vil være alene paa fjeldet han — og saa dætter han ikol for en rype —»

«Kan dere staa som et lys i en kjærre, som skrangler som denne fillekjærren, skal jeg gjerne forgylde dere,» sa Karsten stødt.

Slig trættede vi og havde det snodigt, og ret som det var, kom der rutschende en hel flok gjeder over veien saa forskræmte, som det gjaldt livet. Og allesammen ønskede vi saa forfærdelig, at vi fik se en bjørn. For kan dere tænke dere noget saa spændende som at møde en bjørn paa en vei!

Petter Kloed vilde bare gaa ganske rolig hen og kildre den paa ryggen, saadan havde han gjort over hundre gange i menagerierne, sa han. For naar man bare tog bjørnen paa den rigtige maaden, saa var det en gemytlig fyr, sa Petter Kloed og tændte sig en cigaret der bag i kjærren.

Karsten vilde helst ta rygtag med bjørnen og kværke den, for hvis nogen havdelyst til at se muskler, som havde vasket sig, saa kunde de bare se her. Og Karsten brættede op trøieærmet, og allesammen kjendte vi paa musklerne hans.

Det var forresten en usigelig lang vei. Hesten dilted og dilted, men det monede ikke det grand. Efter vi havde spist op nisten, troede jeg aldrig i verden, at veien havde tat nogen ende. Naar vi spurgte Østen, saa sa han bare: «Bortenfor der — og borten-

for der.» Tilslut maatte jeg tænke paa eventyret om prinsen, som skulde bortenfor det fjeldet, som det blaanede i. Andrine blev søvnig og vilde sove, og Karsten maatte jeg ta foran til os i kjærren, for mærkelig nok, jo længer det led, des mindre plads fik Karsten og Petter Kloed for benene sine der bag i kjærren. Tilslut gjorde de ikke andet end sparke hverandre, derfor maatte Karsten foran, saa kunde Petter Kloed sidde i ensom storhed paa nistebommen.

Endelig der saa vi vandet, vi skulde over. Noksaa stort var det og sort og stille. «Hurra, nu maa du vaagne, Andrine» — og der laa baaden, vi skulde ro over i —og der var stølet, hvor hesten skulde sættes ind.

Aa, det gjorde godt at røre benene sine, men saa kan dere tro, at Karsten blev for vigtig. Fordi han vilde vise, hvor flink han var i baad. Han kommanderede og regjerede og fægtede med aarene i luften, saa dere aldrig skulde seet sligt syn.

«Han er kar i baaden,» sa Trond husmand.

Stenene ved bredden var vaade og slimede: Petter Kloed klavred forsigtig ombord.

«Nøit dig, din landkrabbe,» sa Karsten, satte aaren haardt mod en sten og vilde skyve baaden fra land, alt skulde gaa med saadan kraft da, skjønner dere, aaren glap undaf og Karsten hovedstupes i vandet; det var paa et hængende haar, at hele den flade fillebaaden havde gaaet rundt med os allesammen.

Da blev jeg ordentlig ræd, for jeg har hørt, at der ikke findes nogen bund i fjeldvand, men at de gaar tvert gjennem jorden. Endda vi ikke var mere end vel en favn fra land, var vandet dybtsvart og ikke bund at se.«Aa Karsten — Karsten!»

Der kom hovedet hans op mellem vandlinier og brede, grønne blader, og Østen halte ham op i baaden.

«Atsch — itsch — fy — isch,» nøs og skjendte Karsten, da han havde faaet veiret igjen — «fillegreier — fillevand — atsch —»

«Naa faar vi ro fort da,» sa Trond husmand, «saa ikke den kroppen blir sjuk, saa vaad, han er.» Og Østen og Trond la ivei over vandet. Men Karsten laa paa bunden i baaden med Andrines og min regnkaabe over sig og et skrækkeligt morskt fjæs. Og det var usigelig fristende at ærte ham, der han laa, men vi var saa høisindede, at vi ikke gjorde det. Det vil sige, jeg kunde nok ærtet ham, men hvis Petter Kloed havde gjort det, skulde hun faaet med mig at bestille. Han var forresten vond, bare vi snak-.kede til ham.

«Fryser du?» sa jeg.

«Hold munden paa dig,» sa Karsten.

Trond og Østen roede, saa sveden haglede, og der var vi fremme. Vi saa Godvoldsæteren oppe i bakken og la paa sprangopover alle fire. Ikke et liv var at se udenfor sælet, og saa skræmte vi næsten livet af Agusta budeie, da vi stormede ind. Men da hun havde summet sig lidt, lo hun, saa det lyste i de hvide tænderne hendes.

«Nei dette var da ubegribelig hyggelig,» sa Agusta budeie.

Og Karsten blev klædt af og lagt i Agustas seng, alle klæderne hans hang i gruen, det røg af dem, slig fyrede Agusta for at faa dem tørre. Med engang huskede hun paa, at sønnen paa Broker laa paa nabosæteren nu om dagen, kanske han havde nogen klæder, som Karsten kunde faa laane. Østen blev sendt afgaarde, og der kom han hjem med nogen plag, og godt var det, at Karsten kom op af sengen, for han var ikke blid, der han laa, maa dere tro.

Men slig som han saa ud, jeg skal aldrig forglemme det. Med en trøie, der rakte ham til knæs og Agustas skaut paa hovedet — men ikke engang skyggen af et smil turde vi tillade os, for da havde Karsten fløiet under

skindfelden med en eneste gang igjen_ Slig er Karsten, ser dere.Men isch, tænk det havde begyndt at duskregne, fjeldene var ganske sorte, og der laa taagedotter bortover.

«Kanske dere har hug til at angle,» sa Agusta, «han pleier bide i sligt veir.»

Trond og Østen var begyndt at slaa græsset rundt sælet, og der la Petter Kloed og Karsten afsted bortover vidden med fiskestænger paa nakken. Dere skulde seet Karsten med fiskestang og skaut! Men Andrine og jeg vilde hjælpe Agusta med middagen, for det var akkurat som at lege i en dukkestue, bare meget, meget gildere. Agusta kogte flødegrød og skinnede som en blank sol i ansigtet af varme og spænding for at grøden skulde bli god. Salt havde vi i en papirtut, melken var i træboller, og gule skinnende træskeer skulde vi spise med.

Du store kinesiske for moro — endda det regnede og silede ned ad vinduet!

Med engang skrabede det paa døren. «Aa det er bare han Burmann,» sa Agusta -— «det er hunden paa Broker, der er fulgt op med sønnen og far her dagstøt.»

Jeg aabnede døren, du verden for etbæst af en hund — en umaadelig brun diger en! «Han er mest lig en bjørn,» sa Agusta. Ja, havde jeg seet Burmann langt borte paa fjeldvidden, havde jeg sikkert troet, det var en bjørn.

Tænk, deraf kom hele det opstyret, som var paa sæteren den aften, vi var der. Dengang Karsten og Petter Kloed holdt paa at gaa fra vettet, fordi de blev ræd for Burmann, da de troede, han var en bjørn. Forresten havde de nu godt af det ogsaa, slig som de skryder begge to.

Ja nu skal dere høre. Det begyndte at mørknes, for vi var langt ud i august alt. Trond og Østen var gaat bort paa en anden sæter for at besøge nogen kjendinger. Og Petter og Karsten var gaaet ud straks over middag for at fiske igjen, da de bare havde faat en ørretunge saa lang som en finger om formiddagen. Karsten stegte den forresten med indvolde og alting paa gloen.

Ret som Agusta, Andrine og jeg holdt paa at melke borte i fjøset, hørte vi et skrig borte paa vidden, som jeg aldrig skal forglemme. Jeg syntes, det var Karstens stemme,og jeg blev saa ræd, at jeg vidste ikke af mig. Hele vidden laa mørk bortover og ingen ting var at se. Der skreg det igjen, og uden at sige et ord tog Agusta tilbens bortover. Men øjeblikket efter kom Karsten styrtende rundt hjørnet af fjøset, ligbleg i ansigtet og med haaret ret tilveirs.

«Bjørnen -— bjørnen — han er efter mig — aa — hjælp mig — aa —»

Ind i fjøset for han, Andrine og jeg efter, døren trak vi efter os i en fart. Der stod vi i bælmørke. «Var han efter dig —• men hvor er Petter?»

Hjertet mit hamrede inde i brystet, bjørnen pleiede jo slaa fjøsdøren ind med et eneste slag — og her stod vi i begende mørke! Karsten var saa anpusten, at han ikke kunde snakke. «Aa slig som han løb — jeg troede aldrig, bjørnen kunde løbe slig —» pustede Karsten.

«A—a—a,» skreg det udenfor fjøsdøren, «hjælp, hjælp a—a,» det var Petter Kloed. Vi hørte et dyr, som pustede fort og ligesom nogen glefs; som ved en fælles indskydelse sprang Andrine og Karsten og jeg op i enbaas bag en ko. For bjørnen tog nok kuene først før os. Saa usigelig ræd jeg var. Men Karsten vilde bag Andrine og mig ogsaa og puffede og trængte sig frem, vi slaas oppe i baasen bare af rædsel.

Der kom et gyselig dunk mod fjøsdøren, den sprat op, og Petter Kloed styrtede paa fire ind i fjøset; men op paa ryggen til ham hoppede et stort sort bæst af et dyr. Jeg kan ikke beskrive, som Petter Kloed hylte, for et sligt hyl maa høres. Andrine og Karsten og jeg hylte med, alle kjørene reiste sig, det raslede i klaverne, de rauted i —

«Ha—ha —ha—ha,» lo Agustas stemme i fjøsdøren, «nei, skulde dere ha seet sligt spel — nei nu maa jeg rigtig le — jeg tænkte mest, det var han Burmann — for det har nu ikke været bjørn paa fjeldet her de sidste aar — skam sig Burmann at vetskræmme folk slig —»

«Slig som du hylte gut,» sa Karsten og kom frem af baasen.

«Du skreg kanske ikke du,» sa Petter Kloed.

De trættede, saa fillerne føg, om hvemder havde været ræddest. Men jeg skjalv saa i knæerne, at jeg maatte sætte mig paa melkekrakken, og Andrine graat, saa hun hiksted, saa ræd havde hun været. Men Karsten blev modigere og modigere. «Jeg var ikke mer vetskræmt end aldrig det,» sa han, «jeg skreg bare fordi — bare fordi, at Petter skulde høre, hvor jeg var henne.»

«Slig fillebikkje,» sa Petter Kloed og spændte efter Burmann.

«Du kunde jo bare kløde ham paa ryggen du, som du har gjort i menagerierne,» sa jeg.

Agusta lo, saa latteren trillede bortover, og jeg ærtede dem alt, hvad jeg kunde. Naar jeg rigtig begynder, er jeg fæl til at ærte, for det er saa snodigt.

«Isch — piger er noget kram,» sa Karsten.

«At ikke du kværked den bjørnen, slige muskler som du har,» sa jeg.

«Ja, holder du ikke op nu —» sa Karsten truende.

Det var saa forfærdelig snodigt; jeg lo, saa jeg havde ondt i kinderne tilslut.Det var en græsselig fornøielig sæterturl

Men om natten laa Andrine og jeg i en stenhaard seng, og Andrine ,laa hele natten tvertover sengen og klemte mig gyselig.

Om morgenen var det saa friskt, saa friskt; haaret blæste os om kinderne, og vi vaskede os i bækken, og vandet var saa koldt, at vi fik neglespræt.

Og saa reiste vi nedover igjen; vi stod i kjærren og raabte hurra, saalænge vi saa Agusta i sælsdøren, og siden saa sang vi hele veien nedover til bygden igjen.

Men den bjørnehistorien paa sæteren fik Karsten og Petter Kloed høre hele sommeren. For de var lige forvigtige, som de altid havde været; for ingen ting bider paa slige gutter,, ser dere.Da vi giH vilä i skoven.4H a dengang ja! — Endda kan jeg vaagne Q/' op midt om natten, reise mig op i sengen og stirre rundt mig med rædde øine, for jeg drømmer, at jeg er i den mørke skoven alene, som dengang paa Godvold. Ja jeg var jo ikke rigtig alene, ser dere, men jeg var den ældste, og da havde jeg jo ansvaret for den anden ogsaa, og det er næsten endda værre end at være alene det.

For det var lille bror Karl, der var med mig. Vi børn skulde ha blaabærselskab, det var begyndelsen til det hele. Alle de voksne vilde vi traktere, mor Godvold og alle pigerne. Blaabær med puddersukker skulde de faa, intet andet, men det var ogsaa nok. Men da maatte vi ha mange bær, fælt mange bær. Og da var vi ude hver paa vor kant og plukkede. Og saa gik Karlemand og jeg os vild.

5 — Sommerferier.Ja hør nu!

Det var en morgen, en varm morgen, luften stod komplet stille i dalen, om natten havde vi ligget for aabne vinduer med lagen og intet andet over os; straks over frokost fløi jeg tilskovs, for jeg vidste en plads, hvor jeg vilde plukke ganske alene.

Da jeg kløv over gjerdet op til hjemme-hagen, fik Karl se mig og raabte i:

«Jeg vil være med — det er lumpent gjort — at du løber — a — a — jeg vil være med.»

Siden han skreg saadan, saa maatte jeg jo vente paa ham. Men aldrig i verden skal en føie forvænte unger, det kommer der ikke noget godt ud af. For hvor meget bedre havde det ikke været for Karlemand, om han ikke havde været med mig den lange frygtelige dagen i skoven, og den underlige aftenen i Gale-Helenes hytte. For did kom vi tilslut.

Nei, naar jeg faar børn vil jeg være gruelig streng og bestemt.

Det var svalt der inde i skoven, solen trængte ikke gjennem anderledes end i gyldne striber og flekker — aldrig i mit liv har jegseet saa mange blaabær og saadant høit blaa-bærgræs, som det, vi fandt den dagen. Jeg plukkede og plukkede, men Karlemand bare spiste, hele gutten var bare en eneste blaa-bærflek — slig smurte han sig til.

«Havde Noah blaabær med sig i arken?» spurgte Karl.

«Nei da.»

«Ja men saa druknede jo alle blaabærene i Syndfloden.»

«Uf for en tøvepot du er.»

«Ja men kanoner havde Noah i arken.»

Uh, jeg er saa kjed kanonerne til Karlemand, han kan snakke, om hvad han vil, saa blander han kanoner op i det.

Og jeg løb fra tue til tue, og det var saa usigelig friskt og stille i skoven. Men om de kappede hovedet af mig, kan jeg ikke egentlig skjønne, hvorledes det gik for sig, at vi gik os vild. For jeg pleier ligesom ha øinene med mig ogsaa.

Med engang satte Karl sig ned i blaa-bærlyngen.

«Uf blaabær er ækkelt,» sa han.

«Ja nu har du forspist dig,» sa jeg.«Jeg vil ha smørrebrød,» sa Karl, «og jeg er saa træt — saa træt.»

«Ti nu stille.» Et minut efter var det akkurat det samme. «Jeg er saa træt — saa træt.» Ja saa maatte jeg vel gaa hjem med ham da.

Vi var netop paa en liden aaben slette,, granerne stængte paa alle kanter og susede saa stilt. Om det havde gjældt mit liv, kunde jeg ikke huske hvilken vei, vi var kommet fra, det var tuer og mos og blaabærlyng og grantræer allevegne.

Nei skulde du seet magen — du verden,, hvor var det, vi havde gaat henne før! Jeg kjendte mig ikke igjen paa nogen kant.

Saaledes begyndte det, jeg sprang hid og jeg sprang did, for at kjende mig igjen, men værre og værre blev det, og leiere og leiere blev Karl. Han sparkede til kurven med blaabærene: «Fillebær — jeg vil hjem,, jeg —- jeg er saa sint, saa sint.»

Hvis dere ikke nogensinde har været i en stor skov, saa kan dere ikke tænke dere noget saa forvildende. Bare træer og træer og træer allevegne, ingen lysning og ingenudvei. Endda var jeg ikke det pluk ræd, det var solskin og granduft og tre potter blaabær havde jeg i kurven — mindst.

Men Karlemand var saa tung at trække paa, og kurven med blaabær tyngede paa den anden arm, og ingen ende var det paa træer. Nei slig som vi tulled, gik vi ti skridt i en retning, saa gik vi fem i en anden, jeg vidste hverken op eller ned. Det var med en gang blet saa ulændt, store træer laa overende, raadne kvister rundt omkring og sumpet og myrlændt og stygt.

Jeg husker saa godt, at det var netop •deroppe, at jeg begyndte at bli ræd. Som det var noget, der skjalv dybt, dybt indi mig. For det er to ting, som jeg er forfærdelig ræd for. Og det er vonde okser og fanter. Og begge de to kunde vi jo møde i skoven. Og Kasperstuoksen som var saa græsselig sint!

«Aa Karlemand — Karlemand, vi er gaat vild.»

Han saa et øieblik op paa mig, og saa stak han i at græde. Saa forfærdelig, som han græd, og tungere og tungere blev han at trække paa, det var ligesom en træklods,som ikke vilde af stedet. Og saa var det saa ♦ fælt, at han græd saa høit midt i den stille skoven! For om der var nogen fanter eller okser, saa kunde de jo høre os langeveie, og saa kom de sættende — saa kom de sættende —

Og jeg lytted og lytted, jeg tror, jeg hørte med tusinde øren, og jeg speided og speided, om jeg ikke kjendte igjen

et eneste træ, en eneste blaabærtue. Nei aldrig i verden havde jeg været paa de kanter før. Saa vendte vi og gik i den stik modsatte retning. Uf nei, der var saa tæt og mørkt! Bragede det ikke noget der?

«Aa ti stille, Karlemand» — jeg lyttede med aaben mund — nei kanske det bare var en fugl, der fløi.

Nei, nu vilde vi gaa den veien ret frem — og det var ingen ting at være ræd for — det var jo solskin og lyst — og alle blaabærene, jeg havde — og den veien kom vi vist frem. Saadan trøstede jeg mig. «Pyt san, Karlemand, vi finder nok snart veien, du og jeg.»

«Hvis vi havde en kanon, saa kunde vi skyde, saa kunde de høre os paa Godvold,» sa Karl.Dengang var jeg glad over Karlemands kanoner. Jeg snakkede op og ned om kanoner, bare for at tænke paa noget andet. Og Karlemand tørrede taarene og spurgte, om der fandtes en kanon saa stor-—saa stor som hele jorden? Og om ikke jeg troede, at paven havde flest kanoner i verden?

«Hys—s, Karlemand, ti stille —hører du?»

Det var kobjælder — aa kanske det var Kasperstuoksen — den fæle, fæle studen — «aa skynd dig, skynd dig, Karlemand.»

Vi tog paa sprang over tuer og kvister, løb og løb — stansed og lytted med aaben mund. «Hører du noget, Karlemand ?» Jo, kobjældene kom lydt og skarpt til os gjennem stilheden.

Ja, men denne veien kom vi vist snart frem, jeg synes, jeg kjendte mig igjen.

«Bare løb, Karlemand.»

Se her, her blev en aabning i skoven, vi styrtede frem! Tænk, saa var vi akkurat igjen paa den lille aabne plads, hvor der var saa ulændt, hvor de store, sprikende gran-ræerne laa nede i det sumpige mos, deroppe, hvor jeg begyndte at bli saa forfærdelig ræd dybt indi mig. Vi havde gaaet aldeles i en ring.Og der var kjørene! Borte i tykningen saa jeg en sort ko, der løftede hovedet og veirede efter os. Der var flere kj'ør — mange kjør — og der var Kasperstuoksen!

Jeg blev aldeles vild af rædsel, kanske det var der, jeg kastede blaabærkurven, for den saa jeg ikke mere — over mos og tuer, gjennem busker og krat trak jeg Karl med, han var ligbleg med store stirrende øine, ikke en lyd gav han fra sig — der havde vi hele kreaturflokken efter os i dilt og løb. Oksen var foran, den gav nogen dumpe, smaa brøl fra sig. «Herregud — Herregud — Karlemand — Karlemand —»

Og ingen steder havde vi at vende os, og ingen kunde hjælpe os. Da bad jeg til Gud indi mig — aa hvor jeg bad!

Og der laa en sten, en stor, mosgroet sten, næsten som et klippestykke, — did tog vi veien, jeg rev mig tilblods paa nogen ener-busker, stupte og løb. Der klavrede jeg op paa stenen, hagede mig fast med hænder og fødder, halte Karl op efter mig — høiere op, endda høiere, saa høit vi kunde komme.

Stenen var kanske en to—tre meter høi.Vi var reddet for oksen. Og det var Gud, der havde hjulpet os, det kan dere stole paa, For saadan en sten havde vi ikke seet i hele skoven før.

Og der var oksen i strakt løb nedover mod os. Med halen ret tilveirs, skrabed med benene i marken — aa slig som den brøled!

Jeg holdt om Karl med begge arme, Oksen kunde ikke naa os, den skrabed op jorden saa mos og mulden føg, for rundt stenen og brølte saa stygt— som ti almindelige okser vilde brøle. Og alle kjørene var efter, i ring og rad rundt stenen, rauted og bar sig, de ogsaa.

Aldrig — aldrig i mit liv har jeg været saa ræd, Karlemand blev blegere og blegere — aa tænk, om han døde af angst. «Det er ingen ting at være ræd for, Karlemand,» sa jeg med skjælvende stemme, «for oksen kan ikke komme herop, ser du, nei det er han nok blaa for, styggen.»

«Det er han nok blaa for, styggen,» gjen-tog Karlemand med hvide læber.

Hvorlænge vi sad der? Ja jeg ved det ikke. Det maatte være længe, for solskinnet var borte mellem træerne,

kjørene havde lagtsig i ring rundt stenen, oksen gik til og fra, gik den bort et lidet stykke, kom den sættende igjen og begyndte at bære sig værre end før, hele jorden omkring stenen var op-traakket, som efter et forfærdeligt slagsmaal. Jeg har siden tænkt paa, om jeg kunde huske,, hvad jeg tænkte paa deroppe paa stenen de lange timerne med den grusomme oksen to meter fra os. Tænk saa tror jeg ikke, jeg tænkte paa andet end paa at holde rigtig fast paa Karlemand. Ikke paa det gran andet, tænkte jeg. Vi snakkede ikke stort, tror jeg, ialfald snakkede ikke Karl om kanoner en eneste gang.

Det luftede i træerne og skyggerne var blet mørkere under de tætte grenerne, da kjørene endelig begyndte at røre paa sig. Smaat, uendelig langsomt seg de bortimellem træerne, oksen var den sidste; ligesom til afsked satte den hornene i marken, saa mos-dotterne fløi lige op til os — endelig — endelig — forsvandt de. Naar kjørene drog hjemover var klokken fem—seks om aftenen

— og vi, som havde været borte hele dagen

— og saa sulten, saa sulten jeg var! OgKarlemand var saa bleg som en hvid liden blomst. Aldrig, om jeg biir nitti aar, skal jeg forglemme den store mosgroede stenen og Kasperstuoksen den sommerdagen!

Men saa gjorde jeg noget forfærdeligt dumt. For istedetfor at gaa den vei kjørene drog nedover, som vel førte lige ned til Kasper-stuen — gik Karlemand og jeg stik modsat dybt ind i skoven. Vi tænkte ikke paa andet end bare komme saa langt som muligt undaf oksen vi, ser dere. Uf hvor hestedum, en kan være. Ja det har jeg angret paa mange gange.

Og Lillebror og jeg gik i det uendelige. Og det blev mørkere og mørkere, og det var saa mange underlige lyder, det tusled og tasled, og hjertet mit bankede saa skrækkelig. Tænk om vi maatte bli i skoven hele natten, naar det var bælmørkt — tænk om vi aldrig kom frem til folk mer.

De lange — lange skovene!

Jeg græd ikke en eneste gang, jeg turde ikke for Karlemands skyld, ser dere, jeg bare stirred og lytted med aaben mund. Og skoven suste saa stilt, saa stilt.Stundimellem satte vi os ned, og da græd Karlemand saa saart i fanget mit.

«Nu kommer vi snart til Godvold, Karlemand, og da biir mama saa glad, saa glad — biir det ikke snodigt.»

«Jo, og saa vil jeg ha hundre smørrebrød,» sa Karl.

Tænk saa stødte vi med engang paa et gjærde!

Og jeg blev ikke det mindste træt med en eneste gang, naar der var et gjærde maatte der være folk; vi hoppede over gjærdet, der var et lidet aabent jorde og der — der laa jo en hytte!

Og tænk, saa blev jeg saa glad, at jeg begyndte at græde, byksed og løb og stor-graat nedover mod hytten. Det var alt saa mørkt, at en ikke kunde skjelne noget tydelig. Ude paa dørhellen sad der et menneske. Tænk, da vi kom nærmere saa jeg, at det var Gale-Helene! En gammel tusset kone, der gik og betiet gaardimellem. Flere gange om sommeren havde Gale-Helene været nede paa Godvold, og da fortalte de, at hun boede ganske alene høit, høit oppe i skoven. Jegkan ikke beskrive mine følelser. Ikke fordi, jeg var ikke egentlig ræd Gale-Helene, men

— men det var saa underligt alligevel.

«Kommer dere der,» sa Gale-Helene og lo op til os. Hun havde den samme gamle, brune mandsfrakken, hun altid gik med, og sad og røg paa kridtpibe.

«Kan du sige os veien til Godvold,» sa jeg.

«Godvold — ja det er pene folk paa Godvold — pene mor paa Godvold kjender jeg godt,» sa Gale-Helene.

«Ja men hvor skal vi gaa for at komme did?» spurgte jeg igjen, jeg satte mig ned paa dørhellen ved siden af hende.

«Ja jussom den veien der ja,» sa Gale-Helene og pegte op mod skoven, «netop den veien, saa kommer du til Godvold.»

Aa du verden, hvad skulde jeg gjøre — tænk saa ræd mor var for os, og der var Karl sovnet lige ved siden af mig ned paa bare marken! Tankerne hvirvlede inde i hovedet paa mig. Kanske det var bedre, at Karl fik sove her i hytten hos Gale-Helene

— og saa imorgen, kanske de fandt os, eller Gale-Helene kanske kunde sige os veien.«Maa jeg lægge ham i sengen din,» sa jeg og pegte paa Karl.

«Pene gutten sover,» sa Gale-Helene.

Saa la jeg Karlemand i Gale-Helenes seng. Det var bare jordgulv og næsten intet inde i hytten, bare en gammel stol, tror jeg. Men Karlemand sov saa trygt, saa trygt.

Selv satte jeg mig ude paa dørhellen ved siden af Gale-Helene. Aldrig i verden havde hun gjort noget galt, havde de sagt nede paa Godvold, saa igrunden var jeg ikke ræd hende heller. Stjernene tindrede ned til os, og skoven suste saa stærkt.

«Ha-ha-ha,» sa Gale-Helene og slog sig paa knæet.

Uf, det var ikke noget hyggeligt netop, men sove vilde jeg ikke — nei — nei, ikke sove — bare sidde oppe og passe paa Karlemand. Og saa usigelig træt jeg var.

«Skal jeg danse et gran for dig kanske,» sa Gale-Helene.

«Nei — nei.» Uf det vilde være saa uhyggeligt. Paa gaardspladsen nede paa Godvold, hvor allesammen sad omkring og lo og saa Gale-Helene danse, der var det snodigt— men ikke heroppe i mørke skoven. Men vil dere tro, saa begyndte hun alligevel. Aa slig underlig dans!

Hun hvirvled sig rundt og hopped paa skjeve og dreied sig som en top — og skoven suste saa stille, og stjernerne blikked saa lyse og skarpe ned paa det lille aabne jorde, hvor Gale-Helene dansede.

Noget saa rart har jeg aldrig i mit liv .seet før. «Ho — hei — ho,» sang hun og dreiede sig som et hjul.

«Hei,» var det nogen, der svarte inde i skoven.

Jeg for op. «Holloi,» raabte jeg. Det var nogen fra Godvold — det var nogen, der ledte efter os — Gudskelov — aa — aa j»Holloi».

«Hoi,» raabte det nærmere ved — der var lygter oppe i skoven — og der kom de nærmere, over gjærdet — aa — aa, det var Trond, og det var Lisbeth. Aa, aa, hvor glad jeg var! Jeg var inde og ruskede i Karlemand.

«Karlemand, op — op med dig — nu skal vi til mama.» Men Karlemands øinevilde ikke op, og der kom Trond gaardsgut og tog ham paa armen. Aa — aa — nei, nei, jeg kan ikke beskrive, hvor glad jeg var!

De havde ledt efter os, siden klokken fire og nu var den ti. Hauked og raabt, og ikke en lyd havde vi hørt.

Og mor havde været saa usigelig ræd og vilde gaat med selv i skoven, men det havde mor Godvold sagt nei til, sa Trond. For Trond og Lisbeth kjendte skoven bedre, sa mor Godvold.

Og Gale-Helene sad alene igjen paa dørhellen, slog sig paa knæet og lo ud i natten.

Tænk alt det oplevede jeg paa en eneste dag. Og endda kan jeg ikke skrive om det, saadan som det virkelig var, hele den lange dagen i skoven, og Gale-Helene, der dansede under stjernerne.

Da jeg kom til Godvold, spiste jeg otte stykker smørrebrød og tre æg og fire kopper chokolade. Det er sandt det.Killebul&en og s^op^aften.

J

Maa jeg byde dere — Karsten fik en levende gjedebuk i present af mor Godvold! Og jeg fik en levende skovkat

af Jens Kverums mor. For jeg vilde ogsaa ha noget levendes, siden Karsten havde faaet bukken, og saa nidtiggede jeg Agnete Kverum saa længe om den brungule skovkatungen, at hun sa, jeg skulda faa den. Ikke fordi jeg vilde jo hellere havt bukken, kan dere vide, men det vilde jeg rigtignok aldrig være ved for Karsten. For han er vigtig nok før.

Ja, nok af det, vi havde baade kille-bukken og skovkatten med os til byen, men noget saa vanskelig at reise med, kan dere ikke tænke dere. Ja nu skal dere faa historien fra først til sidst, for hvis nogen anden skulde ha lyst at ta en spil levende gledebuk eller en skovkat med sig i en damekahyt elleren jernbanekupé, saa skal dere bare høre alt det bryderi og spektakel, der kan komme af det. Det raader jeg alle fra at gjøre. For alle mennesker, der reiser sammen med en, biir sinte; en kan nu ikke vente heller, at gjedebukker og skovkatter skal opføre sig pent i en damekahyt. Ja, ialfald gjorde nu ikke vore det. Ja, hør nu!

Mor Godvold havde en masse gjeder, allesammen var de paa sæteren undtagen to stykker, der gik i skoven med kjørene, fordi de havde en skade i benet begge to. Men en dag var den ene gjed væk, og ingen i verden fandt den igjen.

Gamle Kari sørgede og snakkede ikke om andet end gjeden. Hver dag udmalte hun sig en ny skrækkelig dødsmaade, gjeden havde faat. Enten havde den sat sig fast i en fjeldsprække og sultede ihjel, eller skrubben havde tat den, eller Beate Oppistuen havde slagtet den ulovendes — for «ho Beate var truen-nes til noget af hvert.» Gamle Kari gik i skoven alene og ledte efter gjeden til langt paa nat.

Men en vakker dag stod gjeden oppe ved gjerdet til skoven, og en bitte liden kille-buk havde den med sig. Tænk, saa havde den født killebukken oppe i skoven og havt den alene deroppe i mange dage. Og den killebukken var det deiligste og pudsigste en kunde se for sine øine. Lidet, fint silkeblødt rag havde den, og stod paa bagbenene og byksed og hopped, ligesom den sprat bortover tunet. Og kjørene var borte og snusede paa den og den andre bukken, der havde været hjemme, undersøgte den meget nøie, og killebukken dansede paa skjeve, og saa var den ligesom presenteret.

Og alle vi barn sprang efter killebukken den hele dag. Men Karsten var værst, for han gjæted den i skoven og bar den hjem hver eneste aften. «Jeg mener du faar ha den bukken, jeg,» sa mor Godvold til Karsten en dag, han kom bærende med den.

Fra den dagen var Karsten ganske som forvandlet. For han tænkte ikke mere paa sjøen, som han havde gjort hele sommeren; inde i Karstens hjerne fandtes fra den dag ikke andet en killebukken. Bukken spiste smørrebrød og drak af thekop, og en aften mor kom op og skulde lægge sig, tittedekillebukkens rag op under teppet ved siden af Karstens hoved. Maa jeg byde dere det, tænk saa vilde han sove med den. Men det satte mor en stopper for, og Karsten maatte pent pilte nedover trapperne og bort i fjøset med bukken.

Aldrig fik jeg lov at røre killebukken af Karsten, og derfor ønskede jeg saa forfærdelig, at jeg ogsaa havde et dyr. Jeg spekulerede stærkt et par dage paa at bede mor Godvold om en brun kalv, der gik borte i indhegningen, men en vakker morgen var den slagtet, og saa var jo det forbi. Saa faldt mine tanker paa Agnete Kverums kat. Den var brungul og langhaaret, akkurat som en hyggelig muffe, og midt inde i muffen sad der to store, gule øine. Altid, naar jeg kom op i Kverumpladsen, sad den sammenkrøben paa dørhellen og malte og var deilig. Jeg gav ikke Agnete hverken rist eller ro, og saa fik jeg den, som sagt.

Mærkelig nok var ikke mor det mindste henrykt, da jeg kom bærende med skovkatten.

«Jeg liker ikke disse presenterne, jeg,»sa mor, «det blir bare graad og fortvilelse, naar dere skal reise fra dem.»

«Reise fra dem,» sa Karsten og jeg i munden paa hverandre — «nei, du kan da vide, de maa være med til byen.»

«Bukken er saa flink til at gaa trapper,» sa Karsten, «og han liker godt at drikke af thekop — og han kan godt gaa i værtens have inde i byen.»

«Er dere tullede dere, det gaar aldrig i verden,» sa mor.

Men saalænge tiggede og bad vi, til mor tilslut sa ja. For det var jo fuldt af rotter i poteteskjælderen i byen, sa mor, og bukken kunde man vel altid blive af med i byen ogsaa. Og hele reisen nedover skulde jeg holde paa katten, lovede jeg, og Karsten skulde holde bukken, saa mor maatte ikke tro, der skulde blive noget leit af det. Aa langt — langtifra!

Ja saa drog vi da. Men naar mor snakker om den hjemturen fra landet den gangen, saa baade ler og græder hun. Først kjørte vi otteogtredive kilometer. Mor og Karlemand og Olaug og bukken og Karsten ogjeg og skovkatten og plaidtuller og nisteposer og schawler oppe i en vogn. Og ingen af os var i ro et øieblik, for Karlemand vilde ha greie paa, hvem der boede i hver eneste hytte langs veien, og Olaug sutrede og vilde spise hele tiden, og skovkatten vilde paa død og liv ikke være i nogen kurv, men sidde paa kuskebukken og se sig om. Og da kan dere vide, at jeg maatte staa og holde i den, for at den ikke skulde falde ud. Og bukken sparkede med alle fire ben ret ud i luften og vilde ikke ligge paa Karstens fang et øieblik. Dere kan tro, det var leven. Siden har mor sagt, at hun bare sad og ønskede, at baade bukken og katten var faldt af vognen, saa vilde hun pisket paa hestene og reist fra dem, saa kjed var hun af hele greien.

Endelig kom vi til det skifte, hvor vi skulde ligge om natten. Baade killebukken og katten havde vi med os oppe paa værelset om natten, kan dere vide. De skulde ikke staa og være rædde i et fremmed fjøs, stakkar.

Men du store kinesiske, slig som der saa ud om morgenen! Jeg kan ikke beskrive det; men mor var fortvilet.«Lad os bare komme afsted, før de mærker noget» — sa mor, «skynd dere, skynd dere, ellers maa jeg betale i dyre domme for renlighed bare.»

Vi fløi nedover til det lille dampskib, mor var ikke rolig, før landgangen var tat fra, og vi var langt ude paa fjorden.

Der var styrtende fuldt af passagerer. Damer, som sad med kikkerter og var fine og saa paa en fra siden, og brunstegte herrer med bitte smaa reiseluer, allesammen saa de paa Karsten og mig med dyrene vore.

Og killebukken brægede og vilde ned paa dækket, og skovkatten mjaved, og damerne trak kjolerne til sig og saa fornærmet ud.

«Gaa ned i kahytten med dere,» sa mor. Karsten og jeg jabbede nedenunder med bukken og katten. Der var ikke et liv dernede, bare vond lugt og røde fløielssofaer. Vi slap baade bukken og katten, de kunde ha godt af at røre benene sine ogsaa, stakkar. Trip, trip, trip var bukken botte i en sofa og bed en stor jafs af en buket med levkøjer, som laa der. En stor violet levkøi hang og dinglede i munden paa den.«Aa er du gal — ta bukken — ta bukken —»

Men l.evkøien var væk, bukken dansede paa skjeve bortover kahytgulvet — borte fra buffeten kom et plump og et gyseligt rabalder af glas og sølvtøj. Det var katten, der var hoppet lige op i en stor flødebolle! Og al fløden udover sofaen.

Det er et gyseligt syn at se to liter fløde udover en rød fløiels sofa! Aa hvor ræd jeg var! «Hold paa døren Karsten,» sa jeg — «jeg skal forsøge paa at tøre op.»

Og jeg tørrede med skjælvende hænder med lommetørklædet mit, og bukken og katten lepjede og drak af fløden, der silede ned paa gulvet. Og Karsten holdt paa døren af alle kræfter.

Men det var ligesom et hav af fløde, det var umuligt — umuligt for mig at tørre det op.

«Aa Karsten — hvad skal vi gjøre?»

«Det var katten din, som gjorde det.»

«Ja, men bukken spiste levkøien.»

«Kom saa løber vi,» sa Karsten. Og begge to for vi med killebukken og kattenop af den den trange kahytstrap. Men noget saa forfærdeligt, for vi havde jo ikke et eneste sted at gjemme os! Og slig som det saa ud nede i kahytten ! Og mor vidste ikke det gran!

«Bare de ikke kaster bukken og katten overbord,» sa Karsten betænkelig.

«Er dere alt der igjen,» raabte mor.

«Ja—a—a.»

Vi løb aller længst forud, lige ud i forstavnen af baaden. Ellers ved jeg ikke noget saa snodigt som at sidde yderst ude i forenden, ikke se noget af baaden bag sig, bare ligesom svæve frem høit oppe i luften. Men idag var det ikke det mindste morsomt, for al den fløden dernede i sofaen var rædsom at tænke paa. Karsten og jeg snakkede ikke om andet hele tiden; han var forresten vond, fordi jeg ikke havde tørret den op.

«Ja, men jeg kan da ikke tørre op med ingenting.»

«Aa du kunde tat regnkaaben din eller noget i kufferterne vore.»

Den tanke slog mig virkelig. Kanske — kanske jeg kunde faa fat paa noget at tørre al den afskyelige fløde op med.Vi reiste os begge op bag kassen, hvor vi havde siddet. Du verden — der stod opvartningsjomfruen foran os. Et frygteligere syn kunde jeg ikke seet.

«Naa her er dere altsaa — det er naturligvis dere, der har stelt det slig til nede i i kahytten?»

Jeg saa paa Karsten, og Karsten saa paa mig.

«Ja, katten vælted bollen,» sa jeg svagt.

«Ja, det er deilige greier,» sa opvartningsjomfruen, «her staar vi pent i det — middagen er spoleret, vi har ikke mer fløde til multerne — hele kahytten render af fløde, sofaen er ødelagt naturligvis —- det biir vakre penge for dere at betale —- ja, dere faar følge med til kapteinen,» og hun svindsede foran os bortover dækket.

Men der havde mor ogsaa faat vide det og kom imod os med et ansigt, jeg ikke kan beskrive. Og der kom kapteinen, og Karsten og jeg med bukken og katten i armene.

Aa, det var en forfærdelig samtale. For kapteinen var ikke blid, han heller, og dehavde ingen ting til dessert til alle de reisende, og mor maatte betale mange penge.

«Det er jo ingen mening i at reise med et sligt menageri.» sa kapteinen.

De maatte spise multerne tørre til middag, og alle de reisende var vist rasende, og mor var rent ulykkelig. Men katten laa i mit fang og glippede med de gule øinene og malte som en fjern torden, saa fornøiet var den, og bukken gned hovedet med det silkebløde rag op mod Karstens trøie og saa paa ham med de troskyldige sorte øinene sine, saa hverken Karsten eller jeg havde hjerte til at skjende paa dem. Og ikke havde det vel nyttet noget heller.

Paa jernbanen begyndte leihederne igjen. For tænk, ingen vidste, hvad en killebuk skulde betale i fragt. Billettøren strakte hovedet helt ud af lugen for at stirre paa den lille uskyldige bukken, og stationsmesteren tyggede paa moustacherne sine og stirrede, og de bladede og bladede i bøger og hviskede. Tilslut fandt de ud, at den skulde betale som en ko. Mor rystede paa hovedet -og betalte. Men jeg var glad jeg, at jeghavde katten i en kurv, saa ikke et menneske saa den, for den sov som en sten. Men siden killebukken var saa bitte liden, fik Karsten lov at ha den i kupéen. For det var platter-dings umulig at la det lille noret være alene i en kreaturvogn. For havde den skullet i kreaturvognen, havde Karsten ogsaa villet reise i den, sa han.

«Gudskelov,» sa mor, da hun havde faat os allesammen til sæde, «nu er det bare fem timer, og saa er vi hjemme.»

Der sad to damer, en streng en med lorgnet, og en tyk fornøiet med forfærdelig nydelige røde kirsebær paa hatten. Killebukken stod paa bænken og spiste kjeks, saa det knaskede, og den tykke dame lo af den, saa hun rystede i hele kroppen, men den strenge dame trak mundvigerne endnu mere ned.

Og Karsten blev saa glad, at der var nogen, som paaskjønnede bukken, saa han lod den gjøre alle de kunster den kunde. Det var forresten fort gjort, for det var ikke andet end at staa paa to ben.

Men ret som killebukken stod paa to-med det uskyldigste fjæs, gjorde den et lidet hop — aa du verden — op i hatten paa den tykke dame, og de deilige røde kirsebær knaste inde i killebukkens mund.

«Aa den nye hatten min,» raabte damen.

«Det er for galt, man skal være udsat for sligt,» sa den strenge dame.

«Der blev du narret der killebuk,» sa Karlemand, «for du fik glasbær istedetfor kirsebær.»

Men saa tabte mor taalmodigheden for alvor, og killebukken maatte under bænken, og der maatte den ligge den hele tid. Og mor bød den tykke dame chokolade og mor Godvolds hjemmebagte kager, som vi havde til niste og bad mange gange om undskyldning for killebukkens opførsel, saa den tykke dame blev lidt formildet. Killebukken havde spist fire glasbær, endda var det otteigjen paa hatten, saa den var jo ikke helt spoleret.

«Jeg ved bare, at jeg havde ikke taalt det,» sa damen med lorgnetten.

Skovkatten opførte sig nydelig og sov hele tiden paa jernbanen, og allesammen var vi saa trætte, saa trætte; jeg gad ikke se udaf kupévinduet tilslut, saa træt var jeg, og jeg brydde mig hverken om katten eller killebukken.

Og saa ramlede vi ind paa perronen i byen.

Men mor havde nok ret alligevel, for det gik aldrig i verden med killebukken i byen. Da vi kom om aftenen, stod værten i sin entrédør. Han er murmester og er vond. Da han fik se killebukken i armene paa Karsten, blev han rasende med en eneste gang. Han havde ikke indrettet leiligheden for dyr, sagde han, og bukken fik værsgod holde sig i udenomsleiligheden. Saa blev killebukken sat i den sorte kulkjelderen, der stod den hele den første nat i byen.

Stukkels killebuk, det var synd, vi tog dig fra skoven oppe ved Godvold!

Naar vi kom ned i kjelderen, stod den paa to og dansede paa skjeve af bare glæde. En dag tog Karsten den ud i gaardsrummet. og vips var bukken over det lave havegjerde og inde i værtindens have. Mor stod oppe i vinduet; med en gang saa hun, at jasminbusken tog en mærkelig overhaling — detvar bukken, der stod paa den anden side og halte og drog i jasminbuskens grene — og der seilede et rosentræ overende — mor aabnede vinduet hurtigt:

«Karsten, ta bukken —- ta bukken —» Men i første etage blev ogsaa et vindu aabnet, og fru murmester var ikke for blid, maa dere tro.

Bukken blev sendt til slagteren samme dag, og nu hænger bukkeskindet og forpester hele ledigheden vor. Det er det eneste, vi har igjen af killebukken fra Godvold.

De siäsfe äage paa GoctaolS.Endda den ene dag var akkurat som den

__anden oppe paa Godvold, vi spiste og

vi spiste, og solen skinnede, saa gik tiden forfærdelig fort alligevel. Da vi kom derop, synes jeg vi havde en uendelighed af tid at være der, og pludselig saa hed det: «Ja nu har vi bare en søndag igjen.»

Men det var det mærkelige, at endda vi havde det saa godt der, og allesammen vidste, det var fælt inde i byen i varmen, saa snakkede de ikke om andet end om at reise allesammen. Men det kom bare af det, at folk vilde være vigtige, det tror nu jeg. Akkurat som de skulde ha benløse fugle og multer med tommetyk fløde hver lørdag middag i byen. Ja for vi har bare sild og øllebrød vi, men det vilde jeg ikke sige, siden alle mennesker var saa fine paa Godvold i sommer.Den sidste søndag skulde vi i kirke. Fire tykke hester og fire kjærrer reiste fra Godvold med kirkefolk den søndagmorgen. Og det var saa stilt og saa vakkert; nede paa fjorden satte den ene kirkebaad efter den anden over fra den modsatte side; der blev en bred stribe i det blikstille vand efter baadene. Og vi kjørte forbi det ene følge efter det andet af koner og piger med skaut paa hovedet, og mandfolk i skjorteærmer med trøien paa armen. For solen stegte paa de bare veiene. «Godt mod,» hilste de alle, og naar vi vel var forbi, hørte jeg, de hviskede sig imellem: «Det var gjæsta fra Godvold.»

Det blev mer og mer folksomt paa de stille veiene, og deroppe paa høiden laa kirken. Det var en hvid trækirke

med lavt taarn, og kirkeklokker, der ringede med en liden brusten klang udover løvskov og marker og stille vand.

Hestene var bundet i en lang rad paa den anden side veien, og gutter og mænd stod lænet opover stengjærdet rundt kirke-gaarden, men kvindfolkene holdt sig længere inde mellem gravene. Allesammen hilste de paa hverandre og tog hverandre løst i haan-den paa to skridts afstand: «Tak for sidst,» sa de og saa straks til en anden kant. Det var saa rart, det var slet ikke saadan, som de bruger i byen.

De sang uden orgel, og det hørtes ligesom saa uskyldigt, og kirkedørene stod vid-nabne ud i solen. Men vil dere tro, hvad der hændte? Tænk der kom en gjedebuk ind midt under sangen.

Klokkeren stod i kordøren og anførte sangen, han var lam i den ene arm, det vidste jeg fra før af. Nok af det, med en gang stod der en gjedebuk i den aabne kirkedør. Mon hvorledes dette vil gaa, tænkte jeg.

Gjedebukken skakkede lidt paa hovedet, først paa den ene kant, saa paa den anden — sandelig min hat, der kom den trippende. Trip, trip, trip sa det kort og skarpt opover kirkegulvet. Allesammen vendte sig efter den, og sangen døde lidt efter lidt hen, men ingen reiste sig og fik den ud igjen. Længere og længere opover mod koret trippede gjedebukken, der fik klokkeren se den. Et øieblik saa han uhyre tvilraadig ud, saa blev salmebogen meget betænksomt lagt tilside.Saa skulde dere seet klokkeren balancere gjedebukken ud med sin ene arm. Han havde tag i et af hornene, og bukken strittede imod, og klokkeren skjøv paa, og de vrikked og vrikked sig nedover. Du verden, jeg skal aldrig forglemme det!

Sangen forstummede ganske, det var bare en og anden gammel kone borte i krogene, der skjælved og holdt tonen. Jeg var forfærdelig interesseret i, hvorledes det gik bukken og klokkeren; havde det været mig, skulde jeg nok ekspederet bukken fortere ud end klokkeren gjorde, det kan dere lægge beg paa. Nede ved døren tog bukken tilsprang og vilde opover igjen, havde det vart et øie-blik længer, end det gjorde, havde jeg maattet le, — men der gjorde klokkeren en kraftanstrengelse, vridde bukken formelig rundt, og der var den ude. Klokkeren var imidlertid fuldstændig situationen voksen, for i samme øieblik bukken var kant i kant udfor kirketrappen — tog han øieblikkelig tonen, der han slap, og sang hele kirkegulvet opover. Og det synes jeg var kjækt gjort af klokkeren.

Hver eneste dag var det nogen af gje-sterne, der reiste. Om aftenen var der vin og kage inde i stuen, og de skaaled og takked for samværet, og Karsten drak op alle slum-perne af glassene, og allesammen holdt taler og var forfærdelig blide mod hinanden, og sa de vilde komme igjen til næste aar.

Hver gang, nogen reiste, viftede vi armene vore af led næsten med haandklæder oppe paa verandaen. Men ingen sørged over dem, der reiste.

«Det er bare saa hyggelig for os, der er igjen, saa slutter vi os mere sammen,» sa damerne.

Vi børn havde æggedosiser og chokolader hver dag, saa mor sagde, at vi blev saa forvænte, at et andet aar skulde vi bo for os selv i en fiskerhytte nede ved sjøen. Og saa skulde vi selv fiske og koge vor mad, det maatte forresten være gjildt det ogsaa.

Allesammen havde lagt paa sig mange pund. Frøken Jordan havde faaet trompetkinder, og endda var hun ikke fornøiet. For et saadant spektakel, som hun denne sommer havde været udsat for, vilde hun bede himlen bevare sig for en anden gang. Og vilde morGodvold tromme saa mange børn sammen næste aar, saa takkede frøken Jordan for sig. «Der er grænser for et menneskes taalmod,» sagde frøken Jordan.

En dag troede fru Kloed, at luften paa Godvold var for sterk for hende. «For saa-danne fine nerver, som mine, maa ikke ha for sterk luft — siger min doktor» — men saa en anden dag troede hun, luften var for svag. «Man har jo en knugende følelse her — her findes jo ikke luft skabt,» sa fru Kloed.

Den dag, hun reiste, var vist luften for sterk, for hun havde otte yderplag paa sig, da hun steg op i vognen.

Frøken Melby forærede mig en kop, som hun kjøbte hos landhandleren. Og der staar «Til Erindring» paa den. Og hver gang, jeg drikker af den, saa erindrer jeg frøken Melby og alle dropsene, hun kastede ud af vinduet.

Og jeg synes ikke, det var det gran morsomt at reise til byen igjen. Ja, hvis vi kunde ha et fjøs i byen, saa kunde det endda være, men et fjøs oppe i tredie etage, hvor vi bor, er vel umuligt.

Og skoven var saa frisk i dug og blæst,og mosset var saa grønt, og tyttebærene stod store og næsten modne i den mørke lyng, og luften var saa klar, og kobjælderne ringede saa muntert langt inde i skoven, nede paa akrene skar de kornet — og jeg misundte skrækkelig Agusta budeie, som kunde være paa Godvold hele sit liv.

Og saa reiste vi, og de, der var igjen, viftede med haandklæder fra verandaen — og kanske, de var glad, vi var reiste, som de havde været med de andre.

Til jul vil jeg sende mor Godvold et julekort, og paa det skal der staa:

«Hils alting paa Godvold, fjeldene og laaven og grisungen, den sorte hønen, Agusta budeie og alle kyllingerne, og tak for i sommer.

.

3 b^en igjen.a saa var vi i byen igjen. Og det lugtede kalk i portrummet og maling i hele lei-ligheden. Nede paa gaden i solheden ramlede vognene forbi og sendte hele skyer af støv op mod de aabne vinduer, hvor pigerne stod oppe i karmene og vaskede kridtet af ruderne. Mor pakkede kufferter op, der laa sommerkjoler og gammelt skotøi udover allevegne, og værelserne var saa kvalme og trange, at jeg havde lyst til at puffe til væggene for at faa luft. Og jeg gik den ene dør ud, og den anden dør ind og længtes saa usigelig efter Godvold.

Aa den friske skoven, og nu var tytte-bærene modne! Og nu kom kjørene hjem oppe paa Godvold, netop nu kom de diltende gjennem grinden, og Hjertensfryd var først af alle, og saa Føilskind og Prindsessen og allede andre, og gamle Kari efter med en lang paak, som hun aldrig brugte, for kjørene vilde ikke andet i verden end komme ind paa baa-sene sine. Men nu maatte gamle Kari melke alene, nu havde hun ikke mig til at hjælpe sig! Jeg synes, jeg hørte, hvor gamle Kari dultede til koen med kollen sin: «Sjaa da

styggen — op i baasen med dig —» og saa sprutede de fine melkestraaler ned i blik-kollen, saa det klang i fjøset.

«Jeg længes efter Godvold jeg, mor.»

«Ja nu kommer striskjorten og havre-lefsen,»;$a mor, «find frem skolebøgerne dine du, det er det bedste, du kan gjøre.»

Men det var ikke det mindste snodigt at se paa fillede karter og grammatikker. Isch! Det var skam af mor, stor skam, at vi ikke kunde blet otte dage længere, for det kunde vi godt for skolens skyld. Uf den væmmelige byen — uh, vi kunde gjerne bo paa landet bestandig — aa de grusomme gaderne og slig, som her lugtede vondt alle steder!

Isch, hvor væmmeligt alting var! Jeg sparkede til skotøiet, der laa udover gulvene, og slog dørene, saa det smaldt. Uh, hvorsint jeg var, fordi vi var kommet til byen — det var ingen sag for Andrine Voss, hun skulde ud paa landstedet deres paa en af øerne, hun. Og det skulde Petter Kloed ogsaa. Det var bare os, som skulde sidde i denne solhede gaden og lugte paa søplekassene ude i gaar-den. Det var stygt af mor og stygt af far, at vi ikke havde landsted, vi ogsaa.

«lnger Johanne, spring ned til kjøbmanden og kjøb for ti øre smaaspiger,» sa mor.

«Isch! Det er saa ækkelt og varmt.»

«Men, Inger Johanne, da!»

Jeg for ud og smeldte entredøren efter mig. Uf, jeg kjendte det igjen, bare gaa ærind og gaa ærind, ingen veninder var kommet hjem endnu — bare gaa alene i de væmmelige gaderne.

Nede i porten mødte jeg portnerens datter, hun er akkurat saa gammel som mig. «Er dere kommet hjem nu,» sa portnerens datter.

«Isch, ja.»

«Har det været morsomt?»

«Ja forfærdelig— men det er bare ækkelt at komme hjem, — hvor har du været henne?»

8 — Sommerferier.«Jeg — jeg har været her, jeg.»

«Har du ikke været paa landet?»

«Nei;»

«Aa, du grusomme tid — var det ikke fælt varmt da ?»

«Aa nei, det var svalt nede i kjelderen hos os — vi maatte lægge i ovnen ogsaa undertiden, for broderen min, som harasthma-tæringen, fryser saa.»

«Var du aldrig ude da?»

«Jo, naar jeg løb ærind, kom jeg da ud.»

Aa hvor sørgelig, hvor usigelig sørgelig! Tænk, hele sommeren havde portnerens datter været nede i den mørke, fugtige kjelder. Og hun havde ikke kommet ud i solen uden hver gang, hun løb ærind gjennem de solhede, støvede gaderne. Og jordbærene oppe i bakke-skraaningen, hele skoven, som blaaned af blaa-bær bortover lyngen, og multerne paa moen, der hvor furuerne sused saa stilt, havde ikke portnerens datter seet det gran af. Hele tiden, mens jeg havde løbet deroppe paa Godvold, havde hun siddet nede i kjelderen og lagt i ovnen for den syge broderen, der havde asthma-tæring. Og endda var hun ikke det mindstevond! Og jeg havde været saa sint i hele dag, endda jeg havde været langt oppe i landet i hele sommer og kunnet løbe hver dag i den friske, duftende skoven.

«Aa mor — mor —tænk portnerens datter har været nede i kjelderen hele sommeren!»

«Og endda har du, som har havt saa meget moro, været i daarligt humør i hele dag.»

«Aa søde, snille mor,» aa jeg angrede saa usigelig, «mor, jeg vil gi portnerens datter alle næverskrukkerne fra Godvold.»

Mor maatte smile: «Synes du, det vilde være en erstatning for sommeren?»

Mærkelig nok, naar jeg siden kommer ned i kjelderen til portnerens datter og kjen-der den fugtige, klamme murlugt, maa jeg altid tænke paa sommeren.

Den sommer, de intet vidste om.

Aa du deilige, deilige sommer!'

.

W*W*W*W*W*W*W*W*W*W*1

s*:#:#:#:#:#:#:#:#:#:«

fri#:#:«»:#:#:#:#:#

:#i#»»»»:#:#»»:^

fr:#»:#:#^#»:#:#:#

:#:#:#:#:#:#:#:#:#:#:i

fr:#:#:#:#:#:#»»:#:#:

i#:#:#:#»:#:#»»»:*i

»i#:#:#:#:#:#:#:#:*«

fri#:#:#:#»:#:#:#»:#

fri#:#:#:#:#:#:#:#:#:#

T JSK T

Möt *JM ^JM ^JM^JM ^ JM # JM ty JM ^ JM ^ JM ▼ fe

k«

V* Ml *M *M r

k#:#:

r M * M * M * JM ♦ JM ▼ 3M V

A S»f 4

Jss& ^ JMi ^ JML.^ J>M_^ Mi ^ JM ^ Jfe^t ^ fejl ty fesii ty ferft ty

k#:#:#:#:#:#:#:#:#:#:

:#:#:#:#:#:#:#:#:#:#:^i

k#:#:#:#:#:#:#:#:#:#:

k#:#:#:#:#:#:#:#:#:#:-

c#:#:#:#:#:#:#:#:#:«

i%L\ÆLv 4%L ' Ä. * ÆL rjssL* JM f JM * mii Zwilpav

Sommer

ferier

Kria,

2894